

אילון ירדן

ההתחברות הישראלית

הוצאת ליעד

אין להעתיק, לשכפל, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר – כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה. כל שימוש, מכל סוג שהוא, אסור בהחלט, אלא עם ניתנה רשות מפורשת בכתב של המו"ל והמחבר לאותו שימוש.

© כל הזכויות שמורות למחבר
דוא"ל jarden-e@bezeqint.net
ת.ד. 8070 נתניה 42504
מהדורה ראשונה מרץ 2009

העם הפלשתיני אינו קיים...רק למטרות פוליטיות וטקטיות אנו מדברים היום על קיומו של עם פלשתיני, כי האינטרסים הלאומיים של הערבים מחייבים להציב כנגד הציונות "עם פלשתיני" נפרד... הקמת מדינה פלשתינית היא מכשיר בלבד במאבקנו המתמשך נגד ישראל ובעד האיחוד הערבי שלנו.

זוהיר מוחסין

עבורנו, נושא הפליטים הוא הקלף המנצח, שמשמעותו – קיצה של ישראל.

מתוך אתר אינטרנט של הפת"ח

הערבים מטפחים את הלאומיות הפלשתינית הנפרדת ואת המיתוס של "השבת זכויות העם הפלשתיני" – בשטחה של ישראל ובמקומה. הם עושים כן לא כדי לפתור את בעיית הפליטים, אלא כדי להחריב את הלאומיות הישראלית וכדי ליצור מחדש בעיה יהודית בהיקף גדול פי כמה וכמה. התביעה הלאומית הפלשתינית מיועדת לבטל את קיומה של מדינת ישראל ולא לחיות בצידה בשלום.

שמעון פרס

מדינה פלשתינית תקום על חורבותיה של מדינת ישראל.

יצחק רבין

כל ויתור, ולו חלקי ב"שטחים", הוא מתכון בטוח להתאבדות לאומית...מדינה זו (הפלשתינית), בכל צורה שהיא – או אף גרוע מזה, אובדן שליטתנו הבלעדית והמלאה על שטחה – משמעותה היא אחת ויחידה: גזר דין מוות, בייסורים ממושכים או במהלומה אחת, על מדינת ישראל.

אריאל שרון

תוכן עניינים

1	הקדמה.....
2	פרק א: הג'יהאד התקשורת.
5	פרק ב: סימטרייה כוזבת – שתי מדינות לשני עמים.....
8	פרק ג: הזהות הפלשתינית היא טקטית ושקרית.....
10	פרק ד: הסכם אוסלו – סוס טרויאני לישראל.....
16	פרק ה: שני תרחישי השמדה.....
19	פרק ו: תעמולת הכזב.....
23	פרק ז: בדיית פלשתין.....
28	פרק ח: שקר ירושלים.....
30	פרק ט: הכזב הגנטי.....
32	פרק י: בלוף הפליטים.....
36	פרק יא: שקר השלום.....
41	פרק יב: טרנספורמציה – שיבה לזהות הישראלית.....
46	פרק יג: התחברות – תוכנית השלבים הישראלית.....
57	פרק יד: שלום אמת במזרח התיכון.....

הקדמה

את המהלך המדיני, שסופו הקמת מדינה פלשתינית בלב ארץ ישראל, צריך לעצור ומיד. שכן, הקמת מדינה זו תהא מתן פרס לטרור והכשר לבדיית פלשתינ. מדינה זו לא תביא לשלום של "שתי מדינות לשני עמים", אלא למלחמה עקובה מדם. מדינה זו משמעתה היא אחת ויחידה: גזר דין מוות, בייסורים ממושכים או במהלומה אחת, על מדינת ישראל.

בשעה שנעשות בישראל ההכנות להקמת מדינה פלשתינית וכשעל סדר היום הציבורי עולים שאר נושאי הליבה (גבולות, ירושלים, פליטים וכד') – עלינו לחזור ולהזכיר לעצמנו את האמת, לבל ניפול למלכודת שאויבינו מנסים לטמון לנו: הזהות הפלשתינית היא זהות פיקטיבית וטקטית, שנועדה לשמש כמכשיר במאבק הכלל ערבי-מוסלמי נגד ישראל. תכלית המדינה הפלשתינית אינה לשחרר את העם הפלשתיני, אלא לשמש כחוד החנית במאבק זה.

ספרון קטן זה חושף את בדיית פלשתינ, בדיה מוצלחת עד כדי כך, ששוב אין היום כמעט איש הכופר באמיתותה. כמו כן מתחקה הוא אחר שקרים נוספים שמפיצים אויבי ישראל, במטרה לגרום להפיכתה לבלתי לגיטימית, כשלב ביניים בדרך להיעלמותה הסופית ממפת העולם.

חשיפת השקרים של אויביה יש בה כדי לספק לישראל לא רק כלי הסברה ראשון במעלה, אלא אף תוכנית מדינית חדשה – תוכנית ההתחברות הישראלית – השונה באופן רדיקלי מכל מה שהוצע עד כה.

פרק א: הג'יהאד התקשורתי

ישראל נמצאת בעיצומה של מתקפה שאין היא מצליחה להתגונן בפניה, מאחר שהיא מתקשה לזהותה ולהגדירה. בעוד שנגד הטרור הפיזי מצליחה ישראל להתגונן, הרי שכנגד הטרור המילולי עומדת היא חסרת אונים. לישראל אין היום מערכת הסברה שתיתן מענה לכל השקרים שאותם מפיצים אויביה בעולם, במטרה להשחיר פניה ולהופכה לבלתי לגיטימית בקהיליית העמים המודרנית – ובדרך זו להסיר ממנה את החסינות הפוליטית שמקנה המשפט הבינלאומי.

ישראל, שידעה ניצחונות כבירים בשדה הקרב הצבאי, הולכת ומאבדת את כל הנכסים שרכשה, כתוצאה משורה של תבוסות ומפלות בשדה הקרב התקשורתי. אף שצה"ל הוא המוסרי שבצבאות העולם, נתפש הוא בתקשורת כצבא רצחני, המשווה לאכזריים שבצבאות העולם, דוגמת הצבא הנאצי. אף שהמשטר הצבאי שכוון בישראל הוא הליברלי ביותר שניתן להעלות על הדעת, נתפשת ישראל כמדינת אפרטהייד מהסוג הגרוע ביותר, דוגמת המשטר ששרר עד לפני מספר שנים בדרום אפריקה. אף שישראל משקיעה מאמצים אדירים במטרה להגיע לשלום עם שכניה, נתפשת היא כמדינה תוקפנית ומתחרת מלחמה. ישראל, אף שאינה שואפת אלא למקום קטן תחת השמש ולכינון חברה צודקת ודמוקרטית, מוצגת כמדינה אימפריאלית וגזענית מהסוג הנפשע ביותר.

בישראל טרם הופנמה התובנה, ששדה הקרב האמיתי אינו צבאי אלא תקשורתי. כלי התקשורת המודרניים יצרו מהפכה תקשורתית חסרת תקדים ושינו מן היסוד את חיינו הפרטיים והציבוריים. התוצאה הישירה והמיידית של המהפכה התקשורתית היא עליית משקלם של שיקולים מוסריים ומשפטיים בזירה הבינלאומית. התקשורת לא רק מדווחת על האירועים, אלא גם שופטת אותם וחורצת דין. מכאן נובע השינוי הפסיכו-פוליטי שיוצרת התקשורת, בהחדירה לתודעתנו ערכים מוסריים, אפילו הם חבוים. מה שקרוי "דעת-קהל עולמית"

(שיותר משהיא עולמית, הריהי מערבית), הוא תוצר של התקשורת העולמית.

אל מול מצלמות הטלוויזיה אין לעוצמתו של צה"ל שום משמעות. להפך: הכוח הוא חסרון ולא יתרון. אין דבר בולט יותר לחוסר האונים של הכוח, מאשר המפגש בין צבא סדיר להתקוממות אזרחית. ליתרונותיה המסורתיים של לוחמת גרילה נוסף בעשור האחרון הממד התקשורתי, ההופך את הכוח הצבאי לא רק למסורבל ולא-יעיל, אלא אף לבלתי-מוסרי בעליל. המדיום הטלוויזיוני מאופיין על-ידי המסר הנורמטיבי החבוי בו. דיווח עיתונאי לעולם אינו נטול ערכים ועמדות, גם כשמדובר בסקירה מקצועית והוגנת; קל וחומר, שעה שרוב כלי התקשורת נשלטים על-ידי גורמים אינטרסנטיים, המשקפים את עמדות שולחיהם.

בקרב התקשורתי מוצא עצמו הצד החזק בעמדת התגוננות מתמדת, כיוון שלפי כללי המשחק הפסיכולוגיים החזק הוא הרע, ואילו החלש הוא הטוב. דעת-הקהל העולמית פועלת בדומה לחבר המושבעים בהליך פלילי: הכרעותיה ניוזנות יותר מתחושות בטן וצדק עממי מאשר משיקולים מקצועיים ושקולים. לכן, ברגע שתופסת המצלמה תמונה של ילד פלשתיני שנהרג (אפילו מותו בוים על ידי צלמים מטעם האויב, דוגמת המקרה של מוחמד אדורה) כבר הפסיד הצד הישראלי בקרב התקשורתי, ולא יועילו כל ההסברים שיבואו אחר כך. בזירה התקשורתית הכוח הוא כמעט תמיד חולשה, ואילו החולשה היא כמעט תמיד כוח. הדבר ניתן להסבר פשוט, באמצעות אבחנה בין הספּרה הפוליטית לספּרה הפסיכולוגית-משפטית: בראשונה מכריע הכוח, ואילו בשנייה – הצדק.

מעצבי דעת-הקהל קובעים היום גורלות עמים יותר מגנרלים ופוליטיקאים. אויבי ישראל, הנחותים מבחינה צבאית, השכילו להבין לפנינו את האפשרויות המוצעות על-ידי התקשורת המודרנית ככלי מלחמה. את היתרון התקשורתי שצברו ניתן להסביר לא רק בהציגם את עצמם כצד החלש, אלא אף בהיותם מחוסנים מפני

השפעותיה של דעת-קהל פנימית, הקיימת רק בחברות פתוחות. בעוד שבארצותיהם עושים הם שימוש בכוח ללא גבול כמעט, הרי שביחסיהם עם ישראל מגנים הם ללא הרף את השימוש בכוח, בנצלם את פתיחותה וסובלנותה של החברה הישראלית כלפי פנים וחוץ כאחד. את נהרות הדם ומעללי הדיכוי שלהם דואגים הם להסתיר היטב; ואילו את מעשיו של צה"ל רואים בכל העולם, מזדעזעים, שופטים וחורצים דין, וכל ההסברים שתביא אחר כך ישראל, לא יועילו.

מסע התעמולה נגד ישראל צובר תאוצה מיום ליום, אך היא אינה מגיבה. האיפוק וההבלגה אינם רק בתחום הצבאי, אלא גם בתחום התקשורתי. מצב זה צריך להשתנות לאלתר. אם רוצה ישראל לשרוד, עליה לעבור מהתגוננות להתקפה בשדה הקרב התקשורתי, משימה שאינה נופלת בחשיבותה מהרתעה צבאית. כדי לנצח, צריכה ישראל לנהל מערכת הסברה התקפית, בארץ ובעולם, לשלילת הלגיטימציה של בדיית פלשתין ותביעותיה המדיניות, עד שזהות מזויפת וארורה זו תיעלם מן העולם. כדי לנצח, צריכה ישראל לשוב לעצמה, לרכוש מחדש את תחושת הצדק שלה, תחושה שהזינה את המפעל הציוני למן ראשית דרכו, ואשר הלכה ואבדה לה עם חלוף השנים. לא בחיל ולא בכוח תנצח ישראל, כי אם ברוח הצדק והאמת, כמילות השיר של נתן אלתרמן:

אָז אָמַר הַשָּׁטָן: הַנְּצוֹר הַזֶּה / אֵיךְ אוּכַל לוֹ?

אִתּוֹ הָאֵמֶץ וְכִשְׁרוֹן הַמַּעֲשֵׂה / וְכִלֵּי מִלְחָמָה וְתוֹשֵׁיה עֲצָה לוֹ. //

וְאָמַר: לֹא אֶטֵּל כְּחוֹ / וְלֹא רָסֵן אֲשִׁים וּמָתָג,

וְלֹא מִרְיָ אָבִיָּא בְּתוֹכוֹ / וְלֹא יָדְיוֹ אַרְפָּה כְּמִקְדָּם,

כִּךְ זֹאת אַעֲשֶׂה: אֶכְהֶה מְחוֹ / וְשָׁכַח שְׂאִתּוֹ הַצֶּדֶק.¹

פרק ב: סימטרייה כוזבת – שתי מדינות לשני עמים

ראשיתו של הג'יהאד התקשורתי בתקופה שלאחר מלחמת ששת הימים, כאשר מדינות ערב גילו שאין בכוחן להשמיד את ישראל על ידי כוחות צבאיים סדירים וארגוני גרילה טרוריסטיים. אז עלה במוחן הרעיון המבריק להעתיק את שדה הקרב מהמישור הצבאי למישור התקשורתי. מאחר שבשדה הקרב התקשורתי החזק הוא בהכרח הרע ואילו החלש הוא בהכרח הטוב – צריך היה לבצע **היפוך תדמיות**. ישראל, שעד אז נתפשה כצודקת, בשל היותה דוד הקטן המתייצב מול גוליית הערבי – הפכה לפתע לגוליית הענק מול דוד הפלשתיני, הכובש את מולדתו ומאיים על חייו. לפתע נשתכחו כל מעשי התוקפנות, מעשי הטרור והאיומים שבהם הייתה נתונה ישראל למן לידתה, ואף קודם לכן – וישראל הפכה לתוקפן, לכובש, שמנסה בכוח למנוע את מתן ההגדרה העצמית לעם הפלשתיני.

להיפוך תדמיות זה התלווה אף **היפוך סיבה ומסובב**: לא המדינות דוברות הערבית פתחו במלחמת חורמה להשמדת ישראל, אלא ישראל היא שפתחה במסע כיבושים להרחבת גבולותיה מנחל מצרים ועד הפרת, גבולות ההבטחה המקראיים. כל הצרות במזרח התיכון מקורן בתוקפנות הישראלית, וצרות אלו יפתרו, אם אך תקום מדינה פלשתינית לצד ישראל, שתיתן ביטוי לזהות הלאומית הפלשתינית ולזכות ההגדרה העצמית, הנובעת ממנה.

המצאת הזהות הפלשתינית והאתוס של המאבק לשחרורה הלאומי היא אולי התכסיס התקשורתי המבריק ביותר שניתן להעלות על הדעת. בעולם הבתר קולוניאלי אין לשום נרטיב פוליטי כוח משיכה גדול יותר מאשר סיפור של מאבק לשחרור לאומי. ישראל, שעד אז נתפשה כמופת של תנועת שחרור לאומי, הפכה באחת למעצמה קולוניאלית תאבת כיבושים, שגזלה בכוח את אדמתו של העם הפלשתיני המסכן והגלתה מאות אלפי פלשתינים ממולדתם

ההיסטורית, ובעשותה כן המיטה שואה על עם זה ("הנפכה"), שאינה נופלת מהטרגדיה של העם היהודי.

עד כמה חדשה הייתה הזהות הפלשתינית אפשר ללמוד מהעובדה, שבהחלטת החלוקה של האו"ם מנובמבר 1947, כלל לא מוזכרים השמות "עם פלשתיני" או "פלשתינים", אלא רק השם "ערבים". כמו כן לא הוזכר במסמך מכונן זה השם "מדינה פלשתינית", אלא רק "מדינה ערבית". אף בהחלטת האו"ם 242 מנובמבר 1967, שהתקבלה 20 שנה לאחר החלטת החלוקה, לא אוזכרו "העם הפלשתיני" או "פלשתינים". כמו כן אין בהחלטה חשובה זו אזכור כלשהו בצורך להקים "מדינה פלשתינית", אלא רק בצורך "בפינוי כוחות מזוינים משטחים שנכבשו במסגרת הסכסוך האחרון". יתירה מזו: בחלטה זו נאמר במפורש, כי "יש לשמור על השלמות הטריטוריאלית של כל מדינה ממדינות האזור". משמע, שאין כלל צידוק משפטי בהקמת מדינה נוספת באזור, באשר זו עלולה לפגוע בשלמות הטריטוריאלית של המדינות הקיימות, לרבות בשלמות הטריטוריאלית של מדינת ישראל. תושביה דוברי הערבית של ארץ ישראל כונו בשם "ערבים", ותו לא.

האסטרטגיה התקשורתית שפותחה על ידי אויבי ישראל היא אולי תוכנית השיווק המוצלחת ביותר שידע העולם מאז המצאתם של כלי התקשורת המודרניים. הזהות הפלשתינית עוצבה על ידם בדמותה של הלאומיות הישראלית, במטרה ליצור סימטרייה כוזבת, שתכשיר את דעת הקהל העולמית להסכים לנוסחת הכזב של "שתי מדינות לשני עמים". הלאומיות הפלשתינית הומצאה כמין אנטי־זה של הציונות המדינית. כדי ליצור דמיון לזהות הישראלית עתיקת היומין, הומצאה הזהות הפלשתינית, ששורשיה בעממיה העתיקים של הארץ – הכנענים והפלשתים. כדי לאזן את חזון השחרור המדיני של עם ישראל, הומצא האתוס האנטי-ציוני של תנועת השחרור הפלשתינית. כדי לאזן את חזון שיבת עם ישראל למולדתו ההיסטורית, הומצאה תביעת השיבה של הפליטים הפלשתיניים. אפילו את השואה

היהודית נכסו הם לעצמם, בהמציאם שואה משל עצמם – את "הנפבה" של 1948.

הזהות הפלשתינית היא זהות גנובה, חיקוי גס ומזויף של הזהות הישראלית. הלאומיות הפלשתינית היא מעין תשליל צילומי של הלאומיות הישראלית. מה שאצל הלאומיות הישראלית הוא חיוב, אצל הלאומיות הפלשתינית הוא שלילה. בעוד שהציונות נוצרה כדי לתת ביטוי מדיני לחזון הגאולה הלאומי והאוניברסלי של עם ישראל, הרי שהזהות הפלשתינית לא קמה אלא כדי להכחיד את ישראל. מטרתה אינה לבנות אומה משלה, אלא להרוס את האומה הישראלית. זאת ועוד: זהות מזויפת זו לא צמחה מבפנים, בקרב תושביה המקומיים של הארץ, אלא בקרב המדינות דוברות הערבית בשכנותה של ישראל ובארגוני הטרור שהתמקמו בהן מאז 1948.

אסטרטגיה זו כונתה על ידי מעצביה בשם "תוכנית השלבים". על פי תוכנית זו אמורה הייתה הזהות הפלשתינית הנפרדת לשמש כסוס טרויאני, שיוחדר בדרכי עורמה לתוך שטחי ארץ ישראל המערבית, כדי להקים מדינה פלשתינית בגבולות זמניים בשטחים שישראל תמסור להם, ולאחר מכן, לכשיצברו מספיק כוח צבאי ופוליטי, לספח את שאר חלקי הארץ.

במבחן התוצאה הצליחה אסטרטגיה זו להשיג חלק ניכר ממטרותיה, שעה שהעולם כולו אימץ את אותה סימטרייה מזויפת, שהוליכה בסופו של יום לנוסחה הכוזבת של "שתי מדינות לשני עמים". ומה שחשוב לא פחות, הצדק שינה יעד: לא עוד ישראל היא הצודקת בסכסוך הארץ ישראלי אלא הפלשתינים. ככל שעמדת הפלשתינים מתחזקת, כך במקביל נחלשת עמדתה של ישראל. הצונמי העכור של אנטישמיות ואנטי-ישראליות השוטף היום את העולם אינו אלא מסקנה הגיונית של קו מחשבה זה.

פרק ג: הזהות הפלשתינית היא טקטית ושקרית

כפל הלשון הרווח בתעמולת אויבי ישראל הוא ההופך את הכרת עמדתם האמיתית לקשה כל כך. יכולים הם לומר דבר והיפוכו באותה נשימה, הכל בהתאם לקהל היעד שלהם. כלפי חוץ מדברים הם באנגלית, ואילו כלפי פנים – בערבית. מדברים הם בשתי שפות לא רק במובן הטכני אלא גם במובן הערכי. שעה שבאנגלית הם תמיד משקרים, הרי שבערבית אומרים הם בדרך כלל את האמת (מתוך ידיעה ששפה זו אינה מובנת במערב). זהו הכלל, אך ישנם גם יוצאים מהכלל. כך, למשל, בראיון לעיתון הולנדי אמר זוהיר מוחסין, ראש ארגון הטרור "אל צעיקה" וחבר הועד הפועל של אש"ף:

העם הפלשתיני אינו קיים...רק למטרות פוליטיות וטקטיות אנו מדברים היום על קיומו של עם פלשתיני, כי האינטרסים הלאומיים של הערבים מחייבים להציב כנגד הציונות "עם פלשתיני" נפרד...הקמת מדינה פלשתינית היא מכשיר בלבד במאבקנו המתמשך נגד ישראל ובעד האיחוד הערבי שלנו.²

עד כמה מזויפת וטקטית היא הזהות הפלשתינית אפשר ללמוד לא רק מהקשר בינה לבין הזהות הכלל-הערבית, אלא אף מהקשר בינה לבין הזהות הירדנית. כל עוד חסו הם בצילה של הממלכה הירדנית, לא היה להם צורך בזהות הפלשתינית, באשר לזו לא הייתה כל משמעות בעבורם. רק כאשר התברר להם, שהזהות הירדנית משמשת מחסום בפני תביעותיהם לגבי שטחי ארץ ישראל המערבית, החלו הם מדגישים את זהותם הפלשתינית הנפרדת מזו של הזהות הירדנית, כפי שהודה בגילוי לב זוהיר מוחסין:

במציאות אין כל הבדל בין הירדנים, הפלשתינים, הסורים והלבנונים...רק מסיבות טקטיות, ירדן, שהיא מדינה ריבונית בעלת גבולות מוגדרים, אינה יכולה להעלות טענות לגבי

חיפה ויפו. לעומת זאת, אני כפלשתיני יכול, ללא כל ספק, לדרוש את חיפה, יפו, באר שבע וירושלים. בכל מקרה, ברגע שנמש את זכותנו לגבי שטחה של פלשתיין, לא נחכה אפילו רגע אחד כדי לאחד את פלשתיין וירדן.³

שימו לב: על פי הגדרתם העצמית הפלשתינים והירדנים הם עם אחד, או ליתר דיוק, עם אחד שהוא עצמו חלק מעם גדול יותר – האומה הערבית. ואולם, מאחר שהעם הירדני כבר זכה למדינה; ומאחר שמדינה ריבונית אינה רשאית לתבוע שטחים נוספים מעבר לגבולותיה המוכרים; לכן יש להציג זהות טריטוריאלית נפרדת, שטרם זכתה להכרה פוליטית ושלה יש זכות לתביעות טריטוריאליות משל עצמה.

ומהי הטריטוריה שהפלשתינים תובעים? לא רק את השטחים שנתפסו במלחמת ששת הימים הם תובעים, ואף לא רק את שטחי ארץ ישראל שיועדו לערבים על פי תוכנית החלוקה מ-1947, אלא את שטח ארץ ישראל המערבית כולה, היינו, את השמדת מדינת ישראל.

הזלזול הרווח בישראל ביחס לאמירות של אויביה כלפי פנים הוא אחד המחדלים העיקריים שלה. שכן, ערכם של הדברים הנאמרים כלפי פנים עולה לאין שיעור על הדברים הנאמרים כלפי חוץ. זאת ועוד: כדי לעמוד על טיבה האמיתית של עמדתם לא די בהתחקות אחר הדברים שהם אומרים, אלא יש לחדור לרבדים העמוקים של תרבותם, השונה לחלוטין מהתרבות המערבית.

כלפי פנים, הזוהת הפלשתינית היא תמיד פיקציה, המצאה לשונית שתכליתה השמדת ישראל – ואילו כלפי חוץ זוהי תמיד זהות אוטנטית, זהות המשקפת מצוקה, ניצול, דיכוי וכד'. כלפי פנים המטרה היא איחוד האומה הערבית ו/או האסלאמית – ואילו כלפי חוץ המטרה היא שחרור לאומי של "העם הפלשתיני". כלפי פנים השאיפה היא להשתלט על העולם כולו – ואילו כלפי חוץ לחיות איתו בשלום.

פרק ד: הסכם אוסלו – סוס טרויאני לישראל

הזהות הפלשתינית היא אפוא טקטית וארעית בלבד, כפי שמודים אויבי ישראל באותם מקרים נדירים של גילוי לב. בשם זהות מזויפת זו, שהחלה קורמת עור וגידים באמנה הפלשתינית, ואשר קיבלה הכשר ישראלי בהסכם אוסלו – מנהלים היום אויבי ישראל מסע משולב של טרור פיזי ומנטלי, כדי להפוך למדינה בשטחי הליבה של ארץ ישראל, בארץ ההר, ארץ האבות.

ערב חתימת הסכם אוסלו ואף לאחר מכן חזרו והדגישו מנהיגי כנופיית תוניס, שהם חותרים לא רק לנסיגת ישראל לגבולות הקו הירוק, אלא לתפיסת שטחי ארץ ישראל המערבית כולה. את הסכם אוסלו השווה הם להסכם חוֹדְיִיבִיָּה, שחתם הנביא מוחמד עם אנשי מכה ב-628 לספירה, ואשר הופר מקץ שנתיים בלבד כשידו של מוחמד הייתה על העליונה. כך, למשל, בפגישה סגורה עם מנהיגים מוסלמים בדרום אפריקה, ב-10 במאי 1994, טען ערפאת כי הסכמי אוסלו כמותם כהסכם חוֹדְיִיבִיָּה, וכעבור שלושה שבועות חזר על אותה אנלוגיה, הפעם בפומבי, באומרו לקבוצת קבלנים פלשתינים שביקרו אותו בתוניס:

מה שהשגנו לא היה כל מה שרצינו להשיג אלא הטוב ביותר שיכולנו לקבל בזמן הגרוע ביותר. הנביא מוחמד הגיע להסכם [דומה] עם כופרים בחוֹדְיִיבִיָּה וההסכם נקרע לגזרים כעבור שנתיים.⁴

האנלוגיה של הסכם חוֹדְיִיבִיָּה להסכם אוסלו הפכה לתו היכר קבוע ברטוריקה הפומבית של ערפאת בשנות התשעים של המאה שחלפה. בנאום לאסיפה המחוקקת הפלשתינית ב-15 במאי 2002, בעיצומה של מלחמת הטרור שלו נגד ישראל, הזכיר ערפאת למאזיניו שגם הסכם חוֹדְיִיבִיָּה היה כלי שרת, אמצעי השהיה במלחמה נגד הכופרים היהודיים עד להטייתו של מאזן הכוחות.

שעה שבפני ישראל והעולם המערבי התחזה ערפאת לפציפיסט הרוצה לכונן "שלום של אמיצים", הרי שבפני קהלו הפנים ערבי-מוסלמי אמר תמיד את ההפך מזה. בהזדמנויות רבות הסביר ערפאת לקהל שומעיו, כי שורת הסכמי השלום שחתם עם ישראל מאז ספטמבר 1993 אינה אלא הונאה אסטרטגית שמטרתה להביא בסופו של דבר לחיסול מדינת ישראל. בדרך כלל השתמש ערפאת במבחר של אמרות כנף ודימויים, חילוניים ודתיים כאחד, שהיו ברורים וחד-משמעיים לערבים ולמוסלמים אבל סתומים לחלוטין לאוזניים מערביות.

אויבי ישראל לא ויתרו על "תוכנית השלבים" שלהם מאז ההכרזה עליה בשנת 1974 ועד היום. הסכם אוסלו נתפש כשלב נוסף בתוכנית זו, כפי שניתן ללמוד משורת התבטאויות של ערפאת ושאר חברי כנופיית תוניס בסמוך לחתימת ההסכם ואף לאחר מכן. בחודש ספטמבר 1993, שבו נחתם הסכם אוסלו, הזכיר ערפאת את "תוכנית השלבים" יותר משנים עשר פעמים בהופעות בכלי התקשורת ברחבי העולם הערבי. בולטת במיוחד הודעתו האישית לעם הפלשתיני ששודרה בערבית בטלוויזיה הירדנית בעת טקס החתימה על הצהרת העקרונות על מדשאת הבית הלבן:

אחי היקרים, אל תשכחו שהמועצה הלאומית הפלשתינית שלנו קיבלה את החלטתה ב-1974. החלטה זו קראה להקמת ישות לאומית על כל חלק מאדמת פלשתין שישוחרר או שהישראלים ייסוגו ממנו. [הסכם] זה הוא פרי מאבקכם. פרי קורבנותיכם והג'יהאד שלכם. זהו רגע השיבה, רגע השגת דריסת רגל על אדמה פלשתינית משוחררת. תחי פלשתין משוחררת וערבית.⁵

לשיא הצביעות הגיע ערפאת ב-30 בינואר 1966, שעה שנועד לפגישה סגורה עם כארבעים דיפלומטים ערביים בבית המלון "גראנד הוטל" בשטוקהולם. באותו מעמד פרס ראש אש"ף את חזון "השלום" שלו בבהירות ברוטאלית כשאמר:

אנו מתכננים להשמיד את מדינת ישראל ולהקים מדינה פלשתינית טהורה. נעשה את חייהם של היהודים לבלתי נסבלים באמצעות לוחמה פסיכולוגית והתפוצצות אוכלוסין. יהודים לא ירצו לחיות בין הערבים... הם יותרו על בתיהם ויהגרו לארצות הברית.⁶

ההתייחסות להסכם אוסלו כאל מעשה הונאה, המיועד להביא להשמדת מדינת ישראל, לא הייתה נחלתו של ערפאת בלבד, אלא של כנופיית תוניס כולה. בספרו הסכנה ההיסטורית וגבולותיה של הזהות הלאומית, שיצא לאור חודשים לאחר החתימה על הצהרת העקרונות, תיאר סח'ר חבש, חבר הוועד המרכזי של הפת"ח וראש המחלקה האידיאולוגית של הארגון, את החלטת אש"ף להצטרף לתהליך אוסלו כמעוגנת "בתוכנית השלבים" של המל"ף. בהתבססו על סעיף 10 בתוכנית, המאפשר להנהגת המהפכה "לקבוע את הטקטיקה שתאפשר את מימוש היעדים" החליט אש"ף לנצל את ההתפכחות הגוברת בישראל מחלום ארץ ישראל השלמה על מנת לזכות בדריסת רגל על אדמת פלשתינ בדרך לשחרורה המלא. כשלב הראשון באסטרטגיה הזו היה הסכם הביניים שהוביל לשליטה פלשתינית מלאה בגדה המערבית וברצועת עזה. לאחר השלמתו של שלב זה אמורים הפלשתינאים להמשיך בדרכם ל"פתרון הסופי", קרי הקמת מדינה פלשתינית על כל שטח פלשתינ ושיבת פליטי 1948 לבתיהם.

אידיאולוג חשוב נוסף של אש"ף, עות'מאן אבו גרבייה, המכהן גם כמנהל ההכוונה הפוליטית ברשות הפלשתינית ועורך השבועון שלה א-ראי, התווה חזון דומה של "שלום" בנובמבר 1999:

על כל פלשתינאי להבין כי המדינה הפלשתינית העצמאית עם ירושלים כבירתה אינה סוף התהליך אלא רק שלב ביניים בדרך למדינה דמוקרטית בכל שטח פלשתינ. וכל זה ילווה בשלב שלישי, דהיינו – התמזגותה המוחלטת של פלשתינ

במרחב הערבי והמוסלמי מבחינה תרבותית, לאומית, היסטורית וגיאוגרפית. זוהי משמעותו של הסכם הקבע.⁷

אפילו אלה הנחשבים בטעות כ"מתונים", כגון פייסל חוסייני, אבו עלא ואחרים, לא הסתירו את דעתם כי "תהליך השלום" אינו אלא מעשה הונאה, שמטרתו לממש את תוכנית השלבים להשמדת ישראל ולכינונה של פלשתיין על חורבותיה. כך למשל התבטא פייסל חוסייני בטלוויזיה הסורית ב-9 בספטמבר 1996:

כל הפלשתינאים מסכימים שהגבולות הצודקים של פלשתיין הם נהר הירדן והים התיכון. באופן ריאליסטי יש לקבל כל מה שאפשר להשיג עכשיו [בתקווה כי] האירועים שיתרחשו בעתיד, אולי בחמש-עשרה או בעשרים השנים הבאות, ייתנו לנו הזדמנות להשיג את הגבולות הצודקים של פלשתיין.⁸

חוסייני נשאר מחויב לחזון "שלום" זה עד ימיו האחרונים. כך למשל התבטא במרס 2001:

יש לעשות הבחנה בין שאיפותיו האסטרטגיות של העם הפלשתיני, שלא יוותר על פיסה אחת מאדמתו לבין מאמציו הפוליטיים המבוססים על מאזן הכוחות ועל אופייה העכשווי של המערכת הבינלאומית. עינינו תמשכנה להיות נשואות למטרה האסטרטגית – פלשתיין מן הים עד הנהר – ושום טריטוריה שאנו מקבלים כיום לא תביאנו לשכוח אמת עליונה זאת.⁹

ביוני 2001, זמן קצר לפני מותו מהתקף לב, אמר חוסייני בלא כחל ושרק לעיתון מצרי, כי:

כאשר אנו מבקשים מכל הכוחות והפלגים הפלשתיניים לראות את הסכם אוסלו והסכמים אחרים כאמצעים זמניים, פירוש הדבר שאנו מוליכים שולל את הישראלים או משטים בהם... אנו מבדילים בין המטרות האסטרטגיות לטווח הארוך לבין המטרות של שלבי הביניים, שאנו נאלצים לקבל זמנית בגלל הלחץ הבינלאומי... אמנם הסכמנו להכריז על מדינתנו

בשטח שהוא עכשיו 22% מפלשתיין, לאמור הגדה המערבית ועזה, אבל מטרתנו הסופית נותרה שחרור כל פלשתיין ההיסטורית מהנהר עד הים, אפילו אם פרוש הדבר המשך הסכסוך עוד אלף שנה או דורות רבים.¹⁰

חוסייני אף הוסיף והסביר, כי אילו הבינו הישראלים והאמריקאים שהסכמי אוסלו היו רק "סוס טרויאני", שנועד לקדם את השגת המטרה הסופית של שחרור כל פלשתיין, כי אז "הם לא היו פותחים את שעריהם המבוצרים ומכניסים אותנו אל בין חומותיהם:

מכיוון שהישראלים הולכו שולל והסתבכו בטעות האסטרטגית המטופשת הזאת, סופם של הפלשתינאים לנצח, בדומה ליוונים הקדומים: "אנשי טרויה... צהלו ושמחו למחשבה כי החיילים היוונים הובסו ותוך כדי נסיגה השאירו שלל מלחמה בדמותו של סוס עץ לא מזיק. לכן הם פתחו את שעריהם והכניסו את סוס העץ. כולנו יודעים מה קרה אחר כך."¹¹

מנהיגים פלשתינאים אחרים התבטאו באותה מידה של גילוי לב. ביולי 1994 צוטט יאסר אבו רבו, שר התרבות, האמנות והתעמולה ברשות הפלשתינית, שהצהיר כי הפלשתינאים ישיבו לעצמם את "כל פלשתיין".

שייח' חמאד ביתאווני, שמונה מטעם הרשות הפלשתינית כמטיף במסגד אל אקצא, אמר לקהל אלפים בפברואר 1996 כי:

דתנו תשחרר את כל פלשתיין מהים עד הירדן.¹²

באותו החודש, במהלך טקס השבעתו של ערפאת כראש הרשות הפלשתינית, הצהיר סלים זענון, יושב הראש בפועל של המל"ף, כי:

היום אנו חוזים בניצחוננו של צלאח-א-דין, למען אומתנו הערבית והאסלאמית.¹³

אבו עלא, מאדריכלי אוסלו, טען ביוני 1996, כי:

לא חתמנו הסכם שלום עם ישראל אלא על הסכמי ביניים שנכפו עלינו. כאשר קיבלנו את הסכם אוסלו, קיבלנו שטחים, אך לא את כל האדמות הפלשתיניות. השגנו זכויות, אך לא את מלוא זכויותינו. לא ויתרנו ולא נוותר על אף שעל מאדמה זו או על זכותו של כל פלשתינאי לחיות עליה בכבוד.¹⁴

פרק ה: שני תרחישי השמדה

אלמלא פתחו במסע של טרור רצחני למחרת הסכם אוסלו, כבר הייתה המדינה הפלשתינית נופלת לידם כפרי בשל. אלא שנהרות הדם שנשפכו מאז ועד עתה, האטו את קצב האירועים, וגרמו למחשבה מחדש באשר למטרותיה הסופיות של זהות זו. עתה, מששקטה הארץ מעט, עולה מחדש, וביתר שאת, התביעה להקמת מדינה פלשתינית – וישראל נופלת לתוך מלכודת הדבש שהכינו לה, כאילו אין עוד חלופות אחרות לפתרון "הבעיה הפלשתינית".

גם לאחר הניסיון הכושל של פינוי חבל עזה, שעה שאת הבטחות השלום המירו קאסמים וסקאדים, ממשיכים לדבר בישראל על הצורך הדחוף בהקמת מדינה פלשתינית בחבלי יו"ש. האובססיה של ישראל להגיע לשלום עם שכניה בכל מחיר כמעט מעוורת את עיניה ומוליכה אותה להתאבדות לאומית. ישראל איננה מתנהגת כמדינה שפויה, הפועלת להגנה על אינטרסים חיוניים שלה, אלא כמדינה בלתי שפויה, המוכנה להקריב את כל נכסיה ובלבד שתגיע לשלום. הסכם אוסלו הוא אולי הדוגמא הטובה ביותר להוכחת התזה של ההיסטוריונית ברברה טוכמן על "מצעד האיזולת" של פוליטיקאים וגנרלים, הנוקטים במדיניות שאינה משרתת את עמיהם, אלא את זו של האויב.

מאז נחתם הסכם אוסלו השתנו אומנם הנסיבות, אך זאת במידה רבה לרעת ישראל ולא לטובתה. הסכנה שבהקמת מדינה פלשתינית ביו"ש הופכת לחריפה אף יותר מבעבר. ההקצנה האסלאמית בצירוף כלי הנשק החדשים שבהם מצטיידים אויבי ישראל, הופכים מדינה זו לאיום קיומי של ממש. כתוצאה מהתחזקות הזהות הפן-אסלאמית על חשבון הזהות הפן-ערבית, עלולה מדינה זו (בדומה ללבנון ולרשות בעזה), ליפול בידי האימפריאליזם הפן-אסלאמי בהנהגת אירן ולשמש כחוד החנית במאבק נגד ישראל. האימפריאליזם האסלאמי צובר היום תנופה ומאיים לכבוש את המזרח התיכון כולו

– ובכך לחולל שורה של רעידות אדמה בסדר גודל שקשה לנו לתאר. על פי תיאוריית הדומינו, עלול ניצחון האיסלאם באזור לאיים לא רק על ישראל, אלא אף על שאר מדינות המזרח התיכון, העלולות ליפול לידי בוז אחר זו. לכשזה יקרה, חס וחלילה, תתהדק טבעת המצור סביב ישראל על ידי קואליציה של מדינות פן-אסלאמיות, שיגייסו את כל כוחן כדי לפתור, הפעם באופן סופי באמת, את הבעיה היהודית.

לאחר נצחונו של החמאס בעזה רק בישראל ובעולם המערבי עדיין ממשיכים לדבוק באופציה של "שתי מדינות לשני עמים", ואילו מנהיגי החמאס דוחים אופציה זו על הסף. המינימום שעליו מוכנים הם לחשוב זו מדינה אסלאמית מאוחדת מן הים עד הירדן. המכסימום שעליו הם חולמים זו אימפריה אסלאמית כלל אזורית ואולי אף כלל עולמית. כל ויתור, ולו חלקי, על שליטה בחבל ארץ מסוים, רק יחזק את רוח האיסלאם, כפי שנוכחנו לדעת לאחר הנסיגה מדרום לבנון ולאחר מכן מחבל עזה.

שני תרחישי השמדה מאיימים היום על ישראל, שבעקבות מסע התעמולה המוצלח של אויביה הפכה למצורעת שבין מדינות העולם: (א) תרחיש ההשמדה האלימה; (ב) תרחיש ההשמדה הדמוגרפית-זהותית.

תרחיש ההשמדה הראשון הוא גלוי וברור לעין, ועליו הצביעו בעבר מנהיגים רבים בישראל כגון פרס, רבין ושרון (לפני ששינוי את דעתם): מדינת-הר פלשתינית תשלוט פיזית במדינת המישור הישראלית; כל ערי ישראל יהיו בטווח הירי שלה, רוב מקורות המים של ישראל יהיו בשליטתה ואף רום האוויר. מדינת-הר פלשתינית תהא מוקד של טרור אסלאמי עולמי, שיהפוך את חייה של מדינת היהודים לבלתי נסבלים. ברגע שישראל תאבד את כושר הרתעתה, יכריזו אויביה מלחמה עליה, כאשר צבא פלשתיני ישמש כחוד החנית במלחמה זו, אליו יחברו כוחות ערביים מחוץ לקו הירוק ואף מתוכם. בתנועת מלקחיים משולבת יושם אז, חס וחלילה, קץ לישראל.

תרחיש ההשמדה השני – הדמוגרפי-זהותי – גלוי הרבה פחות, ולכן אינו זוכה כמעט לתשומת לב. הנשק הדמוגרפי מבוסס על התפישה הדמוקרטית, לפיה הרוב קובע את הזהות הפוליטית של המדינה. מיד לאחר הקמתה תספח פלשתינ את שאר חלקי הארץ שבגבולות הקו הירוק ואשר בהם רוב דובר ערבית – הגליל, המשולש והנגב – וזאת על ידי משאלי-עם בנוסח שערכה גרמניה הנאצית, אקט שיגרום לניתוק הרצף של היישוב היהודי. להשלמת המשימה תקרא פלשתינ להמוני "פליטים" להציף את מרכזי האוכלוסייה היהודיים במישור החוף. על פי תרחיש זה יושם לישראל קץ, חס וחלילה, ללא ירייה אחת.

בעצם הקמתה של מדינה פלשתינית בלב-לבה של ארץ ישראל, עשויים אנו אפוא ליצור אומה פלשתינית יש מאין, רק כדי שזו תהפוך לאחר מכן את האומה הישראלית **אין מיש**. אם חפצת חיים היא, על ישראל להציג חלופה למדינה פלשתינית ולנוסחת הכוזב – "שתי מדינות לשני עמים". כל עוד שולטת ישראל דה-פקטו בכלי ארץ ישראל המערבית, יש בכוחה להתמודד עם סכנות אלו. ואולם, אם תקום, חס וחלילה, מדינה פלשתינית, שוב לא ניתן יהיה לעצור תהליכים הרי אסון אלה. תהיה זו אז רק שאלה של זמן עד שישראל תקרוס מעומס הלחצים שמחוץ ומבית.

פרק ו: תעמולת הכזב

את המהלך המדיני, שסופו הקמת מדינה פלשתינית בלב ארץ ישראל, צריך לעצור ומיד. שכן, הקמת מדינה זו תהא מתן פרס לטרור והכשר לבדיית פלשתיין. מדינה זו לא תביא לשלום של "שתי מדינות לשני עמים", אלא למלחמה עקובה מדם. מדינה זו משמעותה היא אחת ויחידה: גזר דין מוות, בייסורים ממושכים או במהלומה אחת, על מדינת ישראל.

בשעה שנעשות בישראל ההכנות להקמת מדינה פלשתינית וכשעל סדר היום הציבורי עולים שאר נושאי הליבה (גבולות, ירושלים, פליטים וכד') – עלינו לחזור ולהזכיר לעצמנו את האמת, לכל ניפול למלכודת שאויבינו מנסים לטמון לנו: הזהות הפלשתינית היא זהות פיקטיבית וטקטית, שנועדה לשמש כמכשיר במאבק הכלל ערבי-מוסלמי נגד ישראל. תכלית המדינה הפלשתינית אינה לשחרר את העם הפלשתיני, אלא לשמש כחוד החנית במאבק זה.

הצעד הראשון שאותו יש לנקוט, בטרם תעלה ישראל על "רכבת השלום" המובילה ל"גבולות אושוויץ", אינו הצגת תוכנית מדינית, אלא גיבוש **אסטרטגיה תקשורתית**, שתיתן מענה הולם למסכת הכזבים שמפיצה התעמולה הערבית-מוסלמית נגדה. השלום בארץ צריך להיבנות על יסודות איתנים של ביטחון, של צדק, ומעל לכל – של אמת. ואולם, האמת היא לא רק הקורבן הראשון של התעמולה הערבית-מוסלמית נגד ישראל, אלא אף של מרבית כלי התקשורת במערב ובישראל, שאימצו תעמולה כוזבת זו. בכשרון רב הצליחו אויבי ישראל להפיץ אוסף של כזבים, שבהעדר תגובה ישראלית הולמת, נצרכו בתודעה העולמית, כאילו היו אמת לאמיתתה.

בראש רשימת הכזבים הללו ניצבת **בדיית פלשתיין** – הפיקציה של זהות פלשתינית טריטוריאלית-לאומית עתיקת יומין, הזכאית להשתחרר מעול הקולוניאליזם הישראלי ולהקים מדינה עצמאית בלב הארץ, שאינה נתפשת כ"ארץ ישראל", אלא כ"ארץ פלשתיים"

”פּלשתינן“). בדיה זו מוליכה לנוסחה הכוזבת של ”שתי מדינות לשני עמים“ וכן להצגת ישראל כמדינה גזענית, כובשת ומחרחרת מלחמה.

הכזב השני ברשימה זו הוא **שקר ירושלים**, לפיו מאז ימי מֶחמד הפכה ירושלים לבירת פלשתינן ולמרכז העולם המוסלמי – ומכאן הצידוק לתביעותיהם לגבי עיר זו.

הכזב השלישי הוא **הכזב הגנטי**, לפיו מוצאם הגנטי של הפלשתינים הוא בעמי הארץ שקדמו לעם ישראל – הכנענים והפלשתים (ולפי גרסה אחרת: הערבים) – ולכן זכותם על הארץ גוברת על זכות עם ישראל עליה.

הרביעי ברשימת הכזבים הוא **בלוף הפליטים**, לפיו נישל עם ישראל בכוח המוני פלשתינים ממולדתם, עליה חיו מאז ומקדם. בלוף זה הוליד את נרטיב ”הגלות“ ו”השואה“ (”הנפֶּה“) שלהם, ואשר ממנו נגזרת תביעת השיבה.

הכזב החמישי הוא **שקר השלום** שלהם, לפיו אם רק תיסוג ישראל לגבולות הקו הירוק, כי אז ישרור שלום בארץ ובמזרח התיכון כולו (”שלום תמורת שטחים“).

לבדיות אלו נוספים תיאורים שקריים על הזוועות ומעשי הטבח הנוראיים שחוללה ישראל בעם הפלשתיני, העשוק והמדוכא שבאומות העולם, מאז הקמתה ועד ימינו. מכאן צמח השקר לפיו הבעיה העיקרית היא ”הבעיה הפלשתינית“, שאם רק תיפתר יבוא השלום המיוחל.

כל עוד מוצג הסכסוך הארץ ישראלי באור זה, אין מנוס מהמסקנה, שהפתרון המדיני היחיד הוא חלוקת הארץ והקמת ”שתי מדינות לשני עמים“. ואולם תיאור מקובל זה הינו שקרי לחלוטין, ולכן שקרי גם הפתרון המוצע. האמת ההיסטורית שונה לחלוטין ולכן גם הפתרון צריך להיות שונה. האמת ההיסטורית היא היפוכם של שקרים אלה, ואת האמת צריך לחשוף לעיני העולם כולו.

האמת היא, כי זהותה ההיסטורית של הארץ הייתה ונשארה ישראלית בלבד וכי כשמה כן היא: "ארץ ישראל" במשמע "ארץ של ישראל", ותו לא.

האמת היא, כי ירושלים זכתה בעבר למעמדה המיוחד כבירת הארץ רק תחת ריבונות ישראלית, וכי היא שבה למעמד זה רק לאחר הקמת מדינת ישראל המודרנית.

האמת היא, כי מעולם לא היה קיים "עם פלשתיני" וכי שורשיהם הגנטיים של תושבי הארץ דוברי הערבית הם בעם ישראל הקדום – ולא בכנענים ו/או בפלשתים ו/או בערבים.

האמת היא, כי עם ישראל שב למולדתו ההיסטורית, גאל אותה משממונה (שממון שגרם הכיבוש הערבי-מוסלמי), הפריחה והפך אותה לאחת מהמתקדמות שבארצות העולם המודרני.

האמת היא, כי עם ישראל לא כבש שום שטח בארץ ישראל, באשר שום עם אינו יכול להיות כובש בארצו.

האמת היא, כי הקמת מדינת ישראל שיפרה ללא הכר את חייהם של תושבי הארץ דוברי הערבית וכי מצבם טוב לאין שיעור ממצבם של יתר העמים דוברי הערבית באזור.

האמת היא, כי בעיית הפליטים היא בעיה מדומה, באשר רוב מהגרי 1948 כלל אינם "פליטים" אלא "תושבים חוזרים" בארצות מוצאם. מרביתם השתלבו בארצות אלו היטב, ואם נותר עדיין בקרבם מיעוט מקופח, אין זה אלא באשמת המדינות המארחות, הרואות בהם כלי מלחמה במאבק נגד ישראל, ולא בני אדם הראויים לחיים ברווחה וכבוד.

האמת היא, כי ישראל אינה תאבה כיבושים ומלחמה, אלא שוחרת שלום בכל נפשה ומאודה, ואילו אויביה אינם רוצים כלל בשלום עמה, אלא בהשמדתה – פיזית, מדינית וזהותית.

האמת היא כי בסכסוך המזרח תיכוני ישראל הייתה ונשארה דוד, ואילו העולם הערבי-מוסלמי היה ונשאר גוליית, המאיים להשמידה.

הבעיה האמיתית אינה אפוא "הבעיה הפלשתינית" אלא "הבעיה היהודית": רצונו של עם ישראל לחדש ימיו כקדם במולדתו ההיסטורית, למצוא לעצמו מקום קטן תחת השמש בסביבה עוינת, המסרבת לאפשר לו להשתלב בתוכה.

הצגת האמת ההיסטורית במלואה מפורטת בספרי הקודמים. כאן אסקור את הדברים בקצרה בלבד.

פרק ז: בדיית פלשתיין

הכזב הראשון הוא **בדיית פלשתיין** – הפיקציה של זהות פלשתינית טריטוריאלי-לאומית עתיקת יומין, הזכאית להשתחרר מעול הקולוניאליזם הישראלי ולהקים מדינה עצמאית בלב הארץ, שאינה "ארץ ישראל" אלא "ארץ פלשתיים" ("פלשתיין").

שם הארץ הוא המכריע בתחרות הזכויות עליה. שם קובע זהות. שם הארץ קובע את זהות הארץ. זהות הארץ קובעת את זהות עמה ואף את זכותו עליה – ומכאן חשיבותה. יהא שמה "ארץ ישראל" (זהות ישראלית) – הזכות עליה תהא של עם ישראל. יהא שמה "ארץ פלשתיים" (זהות פלשתינית) – הזכות עליה תהא של העם הפלשתיני. ההכרעה בתחרות הזוהיות אינה נתונה לבית הדין הבינלאומי אלא לבית הדין של ההיסטוריה, ומכאן חשיבותה של ההיסטוריה לצורך ההכרעה בשאלת הזהות והזכות כאחד.

האמת ההיסטורית היא, כי הארץ רכשה זהות לאומית רק בעת כינון הריבונות הישראלית בה, ואילו בשאר התקופות לא הייתה אלא פינה חשוכה, חסרת זהות, בירכתי האימפריות הגדולות ששלטו בה. "ארץ ישראל" הייתה ונשארה "הארץ של ישראל" גם בתקופת גלותו ממנה, באשר סירבה לרכוש זהות לאומית חליפית. הארץ הייתה טבורו של עולם רק עוד נשאה את השם "ישראל", ואילו בשאר הזמנים איבדה את שמה והפכה לפינה נידחת.

בשם "ארץ פלשתיים" ("פלשתינה") לא נקראה הארץ אלא על ידי גדול אויביה בעת העתיקה – הקיסר הרומי **אליוס אַרדיאנוס**, שהסב את שמה מ"יהודה" ל"פלשתינה" – ואת שם בירתה מ"ירושלים" ל"איליה קפיטולינה". השם "פלשתינה", שנועד למחוק את השם "ישראל" ממפת העולם, לא דבק בה בשעתו ואף לא לאחר מכן. בתקופה הערבית-מוסלמית לא היה לארץ שם משלה, באשר לא נתפשה כיחידה פוליטית עצמאית, אלא הייתה מבותרת למחוזות מנהליים בלבד. שם זה, שאותו נושא היום ציבור דוברי הערבית

בארץ, כלל לא ניתן להיגוי בשפה הערבית בשל חסרונה של "פה" דגושה בשפה זו.

כאשר שינה הקיסר הרומאי את שם הארץ מ"יהודה" ל"פלשתינה", היה הוא מודע היטב למעשיו. הוא ידע, שכאשר משנים שם, משנים זהות. הוא ידע, שכאשר משנים את שם הארץ, משנים גם את זהותה ואף את זהות העם היושב עליה. הוא ידע, שהדרך היעילה ביותר למחות את זכר יהודה ממפת העולם היא למחוק את שמה, ולכנות אותה בשם אויבה. הוא ידע, שריבונות אפשר לכוון מחדש, אך קשה יותר להחיות שם שכבר נימחק מהתודעה העולמית. בשעתו לא דבק שם זה בארץ, אך הוא הושב לחיים במאה ה-20, ואת תוצאותיו ההרסניות חשים אנו עתה היטב.

כמה שישמע הדבר מוזר, לידתה של הזהות הפלשתינית לא באיזה מסמך ערבי או מוסלמי, אלא בהצהרת בלפור, שחיים וייצמן הגדיר אותה כ"מגנה קרטה של חירויות היהודים". בהצהרה זו כבר היה טמון זרע הפורענות הפלשתינית לעתיד לבוא, פורענות העלולה לשים קץ לנוכחות הישראלית בארץ.

הצהרה זו, שנועדה למסד את הקשר בין עם ישראל לארץ ישראל, נוסחה בצורה כזאת, שבכבוא העת ניתן היה להסיק ממנה שהארץ אינה רק ארצו של עם ישראל, אלא גם של אויבו הגדול מתקופת המקרא – העם הפלשתי. בהצהרה זו הביעה ממשלת הוד מלכותה "הזדהות עם השאיפות היהודיות הציוניות" וקבעה שהיא "רואה בעין יפה הקמת בית לאומי לעם היהודי", אך זאת לא ב"ארץ יהודה" או ב"ארץ ישראל" – אלא ב"פלשתיין" ("Palestine"). מרגע זה ואילך הוכשרה הזירה המדינית להולדתה של הזהות הפלשתינית המזויפת, אפילו לא הייתה זו כוונתו המקורית של הלורד בלפור.

כתב המנדט אימץ את הצהרת בלפור כלשונה, ולכן אף בו לא מוזכרים השמות המקראיים של הארץ, אלא רק השם "פלשתיין". כתב המנדט מאשר אומנם את הקשר ההיסטורי בין עם ישראל לארצו, ואף את זכותו על הארץ, אך זו לא נקראת במסמך זה בשם

"ארץ ישראל", אלא בשם "ארץ הפלשתים". ייתכן, שמנסחי הצהרת בלפור וכתב המנדט כלל לא היו מודעים לתוצאות מעשיהם, באשר לא ייחסו משמעות מיוחדת לשם שבו כינו את הארץ. יתכן, שכלל לא היו מודעים לזהות הפגנית של שם זה, זהותו של גדול אויבי ישראל בעת העתיקה – העם הפלשתי. הדרך לגיהנום הפלשתיני רצופה הייתה ככל הנראה כוונות טובות של נוצרים ציוניים, ידידי אמת של עם ישראל. ואולם לא כוונותיהם היא הנותנת, אלא המשמעויות והפרשנויות שניתן היה בבוא העת להסיק מהמסמכים שנוסחו על ידם.

בכנותם את הארץ בשם "פלשתיין" נתנו הבריטים גושפנקא מודרנית לקללה עתיקת היומין שבה קילל הקיסר אדריאנוס את הארץ, שעה ששינה את שמה מ"יהודה" ל"פלשתינה". הצהרת בלפור אכן הכשירה את הקמת ביתו הלאומי של עם ישראל בארץ ישראל, אך בה בשעה הכשירה גם את בדיית פלשתיין, כאילו אין הארץ ביתו של עם ישראל בלבד, אלא גם ביתו של עם אחר, עם עתיק יומין לפחות כמוהו – העם הפלשתיני, יורשו המודרני של העם הפלשתי הקדום.

ככשל לשוני זה לא הבחין כמעט איש בשעתו. אפילו אבות הציונות לא התנגדו לשם זה, באשר סברו, כי זה אינו אלא שם מודרני לטריטוריה הארץ ישראלית, וכך אף תרגמו הם שם זה לעברית בכל המסמכים הרשמיים. ואולם היו מעטים שכן שמו לב למשמעותו של כשל לשוני זה, דוגמת פרופ' ג'ון חזם, שאמר בעדותו לפני הועדה האנגלו-אמריקאית ב-1945 כי:

לפני 1917, כאשר בלפור הצהיר את הצהרתו, לא הייתה מעולם שום שאלה פלשתינית, ולא הייתה פלשתינה כלשהי כיחידה פוליטית או גיאוגרפית.¹⁵

זהותה ההיסטורית הישראלית של הארץ היא שיצרה את זכות עם ישראל עליה, ולא שום גורם אחר. המשפט הבינלאומי המודרני רק אישר מחדש את קיומה של הזכות הזאת, אך לא יצר אותה. בעשותו כן הפך הוא אותה מזכות מופשטת לזכות משפטית מובהקת. משפט

העמים אף הגדיר את גבולותיה המודרניים של הארץ, והחילם על שתי גדות הירדן. הגדרת שטחה של ארץ ישראל המנדטורית נעשתה בשעה ששורטטו הגבולות במזרח התיכון כולו. אי אפשר אפוא לפגוע בגבולות אלה, מבלי לערער את כל ההסדרים הטריטוריאליים השוררים במזרח התיכון מאז ועד היום. העובדה, שחלקה המזרחי של הארץ נמסר לידי זרים, היא אומנם בלתי הפיכה, אך הדבר אינו הופך מסירה זו ללגיטימית.

עם ישראל אינו יכול להיות כובש בארץ ישראל, באשר שום עם אינו יכול להיחשב כובש בארצו. במהלך ההיסטוריה הארוכה שלה הארץ אכן ידעה כיבושים רבים, שהאכזרי שבהם היה הכיבוש הערבי-מוסלמי, שמחק לחלוטין את זהותה הישראלית ואף המיט עליה שואה דמוגרפית ויישובית. כל העמים האימפריאליים שהשתלטו על הארץ במהלך הדורות (האשורים, הבבלים, הפרסים, היוונים, הרומאים, הערבים, הצלבנים, הממלוכים והתורכים) נחשבו בצדק לעמים כובשים, כי השתלטו על ארץ שלא הייתה שלהם, אלא של עם אחר – עם ישראל. לעומת כל העמים האימפריאליים האלה, עם ישראל ראה בארץ מולדת, מקום לגיבוש זהותו הלאומית והדתית. ואכן, עם שוב עם ישראל לארצו, לאחר גלות ארוכה, השיב הוא אותה לחיים והפריחה כבימי קדם. לפיכך שום שטח המוחזק היום בידי ישראל אינו יכול להיחשב כשטח כבוש, אלא רק כשטח ששורר מהכיבוש האמיתי – הכיבוש הערבי-אסלאמי.

אף שהארץ כולה היא ארצו של ישראל, ישנם בה שטחים מקודשים יותר ומקודשים פחות. ארץ ההר – יהודה, שומרון והגליל – היא הארץ הקדושה באמת, ואילו ארץ המישור שנייה לה בלבד. אירוניה היסטורית היא, שדווקא ארץ ההר, ערש מולדתו של עם ישראל, נתפשת היום כארץ כבושה, ואילו ארץ המישור, שבה ישבו בעבר אויבי ישראל, נחשבת כארץ משוחררת. לו רק יכולנו לחזור במנהרת הזמן לאחור, עד לשלהי ימי בית שני, והיינו שואלים למשל את יוסף בן מתתיהו, איפה היא ארצו, היה הוא עונה לנו כך: "אין ארצנו

שוכנת על חוף הים...ערינו בנויות הרחק מן הים" ("נגד אפיון", ע' כב). משמע, ארץ ישראל האמיתית היא ארץ ההר, ולא ארץ המישור. כשהחלה הציונות את דרכה, כבר הייתה ארץ ההר מיושבת, ובלית ברירה לא יכלו היהודים להתיישב בה, אלא רק בארץ המישור. האמרה "עם ללא ארץ, ארץ ללא עם" הייתה רק חצי אמת, או ליתר דיוק, אמת רק לגבי מחצית הארץ. ארץ המישור הייתה ריקה, ואילו ארץ ההר הייתה מיושבת, אם כי בדלילות בלבד. לכן, הציונות המודרנית יישבה תחילה את ארץ המישור בעיקר, ורק לאחר מכן גם את ארץ ההר.

בכל שבעים השנים שחלפו משנת 1880 ועד 1948, הכתה הציונות שורש כמעט אך ורק בארץ המישור. לעומת זאת, לאחר 1948, מגמה זו התהפכה, ומאז החלה ישראל מיישבת גם את ארץ ההר. תחילה יושבה את ארץ הגליל, ולאחר 1967 – גם את ארץ יהודה, ארץ שומרון וארץ הגולן. בכל מקום שבו נוצרה היאחזות ישראלית חדשה, הוקם לא רק יישוב עברי, אלא אף הושבה הזהות הישראלית לאותו מקום. היישובים החדשים משיבים היום לחיים את ארץ ההר המקראית ובמעשה זה גואלים הם אותה מגלותה הממושכת.

פרק ח: שקר ירושלים

זהותה האסלאמית של ירושלים אף היא זהות גנובה. כשם שגנבו מעם ישראל את זהות ארצו, כך גם גנבו ממנו אויביו את זהות בירתו. הדגשת חשיבות ירושלים ברטוריקה האסלאמית המודרנית אף היא אינה אלא כלי במאבק נגד תקומת ישראל בארצו. עובדה היא, שבכל התקופה הארוכה שבה שלט האיסלאם עליה הוא לא ייחס כלל חשיבות לעיר זו. רק תחת ריבונות ישראלית זכתה ירושלים לחשיבות עליונה, כעיר בירה וכעיר קודש כאחד, כפי שכתב יהושע פרוור:

מאז הכריז דוד מלך ישראל על ירושלים כמקדש מלך ועיר מלוכה הרי שכל העמים... אשר קיבלו את התנ"ך כספר הקדוש שלהם, או כחלק ממורשתם הרוחנית בחרו את ירושלים לבירתם. כך היה הדבר בימי מלכות יהודה וישראל, כך היה בימי מלכי החשמונאים והבית השני, בימי המנדט הבריטי ובמדינת ישראל בימינו. לא המצרים, לא הבבלים, לא הפרסים, לא הביזאנטים, לא הערבים ולא התורכים, אשר שלטו בארץ-ישראל בתקופות שונות במשך ארבעת אלפי שנות ההיסטוריה של ירושלים, לא העניקו לה מקום של כבוד. קיסריה, רמלה, עזה וצפת היו הערים הראשיות. יתר על כן, ירושלים הייתה עיר בירה רק כאשר נהנתה ארץ ישראל ממעמד של ארץ עצמאית. בכל הזמנים, שהיא הייתה רק פרובינציה או סטנפיה של המזרח, נמנע מירושלים הכבוד של עיר בירה.¹⁶

מאז הפכה ל"עיר דוד", הייתה לירושלים זהות אחת ויחידה – זהות ישראלית. זהותה הערבית-מוסלמית של העיר היא זהות גנובה, זהות בדויה שנוצרה לצרכים פוליטיים יותר מאשר לצרכים דתיים. תמיד היה קשר הדוק בין מעמדה של ירושלים למעמדה של הארץ. כשעלה מעמדה של ירושלים, עלתה עמו גם הארץ. כשירד מעמדה של ירושלים, ירדה עמו גם הארץ. ארץ ישראל תחת השלטון הערבי-

מוסלמי איבדה כמעט לגמרי את מעמדה המיוחד, שממנו נהנתה תחת ריבונות ישראלית. מעמד זה היה אפילו נחות ממעמדה בתקופות השלטון הנוצריות (בתקופה הביזאנטית ובתקופת הצלבנים). יתירה מזו: יחס השלטון הערבי-מוסלמי כלפי ארץ ישראל גובש ונקבע בהתאם לנסיבות הפוליטיות ולתמורות השלטוניות, ולא הושפע משיקולים אידיאולוגיים או רוחניים.

בכל התקופה, שבה נשלטה הארץ על ידי המוסלמים, הלך מצבה של ירושלים הלך והידרדר – כשם שהלך והידרדר מצבה של הארץ כולה. בהשוואה היסטורית, היחס של העמים המוסלמיים לירושלים נופל אף מיחסם של העמים הנוצריים אליה. בעוד שבתקופות הריבונות הישראלית הייתה העיר פורחת, ובמידה מסוימת אף בתקופות הנוצריות – הרי שבתקופה המוסלמית הפכה היא לעיר רפאים, שאיבדה את מעמדה כעיר בירה והפכה לעיר מחוז נידחת.

המקומות הקדושים לאיסלאם נמצאו הרחק מירושלים – בחצי האי ערב. ירושלים, שנחשבה כלפיה של ישראל (ובמידה מסוימת אף של הנצרות), זכתה באיסלאם, אפילו בדורות המאוחרים, למעמד משני ביחס למעמד של מֶפֶה וּמְדִינָה. כבעבר, כך גם היום, השיקולים הפוליטיים והטקטיים הם העיקר אצל כוחות האיסלאם – ערעור מעמד ישראל בעיר ומחיקת זהותה היהודית – ולא השיקולים הדתיים-רוחניים.

גניבת הזהות הישראלית בידי האיסלאם למטרות פוליטיות נעשתה בדרכים שונות כגון: שחזור מחדש של מסורות הקשורות בדמויות שהוזכרו בקראן, שברובן הנן דמויות מקראיות; פרשנות של פסוקים מסוימים בקראן, בדרך שיוכלו להיות מזוהים עם מקומות בארץ-ישראל, ובמיוחד עם ירושלים; איסלאמיזציה של מסורות ישראליות הנוגעות לירושלים ולארץ-ישראל, ובמיוחד של מסורות הנוגעות ליום הדין וליתרונות של שהייה בירושלים ובארץ-ישראל.

פרק ט: הכזב הגנטי

בשוב עם ישראל לארצו, לא שעבד הוא את תושביה המקומיים אלא להפך: הוא החל בשחרורם מעול הכיבוש הערבי-מוסלמי. כיבוש אכזרי זה לא היה רק כיבוש צבאי-פוליטי כקודמיו, אלא גם כיבוש תרבותי, ששינה מן היסוד את זהותם. כיבוש זה הצליח להשכיח מהם לא רק את מורשתם המקורית אלא אף את מוצאם הגנטי. כיבוש תרבותי זה ממשיך לעצב את זהותם ותודעתם גם היום, לאחר שהכיבוש הפוליטי פסק מלהתקיים. לכן כה קשה להם להשתחרר ממנו. לכן שבויים הם עדיין בתפישה המוטעית, כאילו משתייכים הם ל"אומה הערבית הגדולה" – מושג אימפריאלי ואנטי-לאומי מובהק. לצורך הוכחת זכותם על הארץ טוענים הם, כי מוצאם הגנטי הוא בעמי הארץ שקדמו לעם ישראל – הכנענים והפלשתים (ולפי גרסה אחרת – הערבים). טענה זו היא שקרית לחלוטין וסותרת את העובדות ההיסטוריות. אף שקשה להתחקות במדויק אחר השינויים הגנטיים שהתחוללו בארץ, בשל היותה ארץ-מעבר, זירה לתנועת עמים רבים במהלכה של היסטוריה ארוכת שנים – ניתן להצביע על ממצא כללי מפתיע ביותר: מוצא רוב דוברי הערבית בארץ אינו מהפלשתים (שעל שמם הם נקראים), ואף לא מהכנענים או מהערבים (שעמם הם מזדהים יותר מכל) – כולם אויבי עם ישראל לדורותיו – אלא מעם ישראל עצמו.

האומנם? אין לך קביעה מוזרה יותר מהאמירה, שדוברי הערבית בארץ אינם מזרע עמלק (הערבי), ואף לא מזרע הפלשתים או הכנענים – אלא מזרע ישראל דווקא, אויבם המושבע ביותר לעת הזאת. ואולם, כל מי שרק העיז לגעת בסוגיה עדינה זו הגיע למסקנה זו בעל כורחו, בהסתמך על מחקרים מודרניים בתחומי ההיסטוריה, הדמוגרפיה, הגיאוגרפיה, הלשון, התרבות ולאחרונה אף הגנטיקה. זה למעלה ממאה שנים, שממצא מפתיע זה גלוי לעיני כל, ואף על פי כן גנוז הוא, משל היה אחד מסודות המדינה השמורים ביותר. אל

המסקנה בדבר מוצא מרבית דוברי הערבית בארץ מעם ישראל הקדום, הגיעו בעבר מספר הוגים ציוניים, שהבולטים שבהם הם דוד בן גוריון ויצחק בן צבי. הראשון שהגיע למסקנה זו היה איש ביל"ו ישראל בלקינד, שקבע כי:

כן, מתוך התבוננות בדברי ימינו ניווכח, כי ב"ערבים" היושבים בארצנו נפגוש את צאצאי עם ישראל...אנו, שספר דברי-הימים פתוח לפנינו, מכירים בהם את אחינו, והם אינם מסוגלים לראות בנו אחים שהתרחקו, ומתייחסים אלינו כאל זרים...על יסוד העובדות האלה נקבע את יחסנו לעם הזה בעתיד. וברור הוא, שאך יחס אחד יכול להיות בינינו, יחס של אחים; לא רק אחים במובן מדיני, אחרי שגזרה עלינו ההיסטוריה לחיות חיי מדינה משותפים, אלא גם אחים בגזע, אחים בני אומה אחת.¹⁷

בשלהי מלחמת העולם הראשונה הגיעו למסקנה דומה גם יצחק בן-צבי ודוד בן-גוריון, אותה העלו על הכתב בספר שכתבו במשותף, בשפת היידיש, ואשר כותרתו "ארץ ישראל בעבר ובהווה". הנושא ריתק במיוחד את יצחק בן צבי, שהקדיש לו שנים של מחקר וסיכום אותו בספרו "אוכלוסי ארצנו". החשיבות, שייחס בן-גוריון לממצא זה, מעידה על כך שהוא ראה בו לא רק שאלה עיונית, אלא אף את הפתרון המעשי לבעיית ארץ ישראל. במאמר שכתב דוד בן גוריון בשנת 1917, סיכם הוא את הנושא במלים אלו:

אם נבוא לחקור את מוצאם ומקור-מחצבתם של הפלחין ונסתכל לאורח-חיהם הפנימיים ונפשפש במסורות הקדומות שנשתמרו בפיהם עד ימינו אלה – נראה שכמעט אין ביניהם ובין הערבים האמיתיים, בני הגזע הערבי, ולא כלום...רוב מנינם ורוב בנינם של הפלחין המוסלמים במערב ארץ-ישראל משווה לפנינו טיפוס גזעי אחד וחטיבה אתנית שלמה, ואין כל ספק שבעורקיהם יזרום הרבה דם יהודי – דם אותם האיכרים היהודים, "עמי הארץ", שבחרו בצוק העתים להתכחש לדתם ובלבד שלא יעקרו מעל אדמתם.¹⁸

פרק י: בלוף הפליטים

אויבי ישראל גנבו ממנו לא רק את זהותו הטריטוריאלית והגנטית, אלא אף את הנרטיב ההיסטורי שלו, המקופל במושגים "גלות" ו"שואה". לפי הנרטיב הפלשתיני, המפעל הציוני הגלה מאות אלפי פלשתינים מארץ מולדתם, עליה ישבו מאז ומקדם, ובכך חולל שואה פלשתינית ("הנכבה"), שאינה נופלת משואת היהודים באירופה.

אויבי ישראל הפכו את מיתוס הגלות ואת אתוס השיבה לנרטיב המרכזי שלהם. נוהגים הם להציג את בעיית מהגרי 1948 כאילו היה זה אירוע חד-פעמי, שואה קוסמית שפקדה את בני-עמם, שאינה נופלת בעוצמתה מהשמדה פיסית. עולם הדימויים שבו הם משתמשים הוא בעל אופי מיתולוגי מובהק. יפו וחיפה אינן ערים שסביבן התקבצו מהגרים כלכליים, שגרו בצפיפות ובעוני – אלא מחוזות כסופים, שנטישתם משולה לגירוש אדם וחווה מגן-העדן האבוד. כאן, בעזה וברבת-עמון, ההווה הוא אפור ונטול תקווה, ואילו שם – בחיפה וביפו – מצוי עתיד מזהיר שכולו טוב. כאן גלות חשוכה, ואילו שם – מולדת שטופת אור. העובדה, שעזה ורבת-עמון הן חלק מאותה ארץ שבה נמצאות גם יפו וחיפה – ארץ שאנו מכנים בשם "ארץ ישראל" והם בשם "פלשתיין" – אף היא אינה מפריעה להם ליצור תהום שאינה ניתנת לגישור בין הערים הללו.

כתוצאה מתעמולה ערבית ופלשתינית רבת עוצמה, הופנם השקר אודות מהגרי 1948 בתודעה הישראלית והמערבית כה עמוק, עד שאין עוד היום מי שיטיל בו ספק. חרף חשיבותה העצומה לא נחקרה סוגיה זו בצורה יסודית על-ידי הקהילייה המדעית, ואף לא הועמדה לדיון ציבורי. הגיעה אפוא השעה להפריך גם שקר זה על ידי הצגת העובדות ההיסטוריות כפי שהן באמת.

ערב המפעל הציוני הייתה ארץ ההר מיושבת על ידי צאצאי עם ישראל, שרובם אונסו לדת האיסלאם ולשפה הערבית – ואילו ארץ המישור הייתה שוממה ורחבה. מאחר שארץ ההר הייתה מיושבת,

אף אם לא בצפיפות רבה, רק ארץ המישור הייתה פנויה להתיישבות מסיבית. כתוצאה מכך התמקדה ההגירה הציונית בעיקר בארץ המישור ורק מקצתה בארץ ההר.

ואולם, למן ראשית הציונות ועד 1947, הייתה ארץ המישור עדה לא רק להגירה הגלויה של היהודים, אלא אף להגירה הסמויה של מהגרים דוברי ערבית מהארצות השכנות. הגירה סמויה זו הייתה למעשה הגירה טפילית, באשר נלוותה להגירה הציונית וניזונה ממנה. ההגירה הציונית יצרה מקומות עבודה רבים, שמשכו אליהם פועלים זרים מהארצות השכנות.

בעוד שההגירה הציונית הגלויה נעשתה דרך הים, התבצעה ההגירה הערבית הסמויה דרך היבשה. מאחר שבאימפריה העות'מנית לא היו למעשה גבולות, יכול היה כל מי שחי בגבולותיה של אימפריה זו לעבור ממקום למקום בתחומיה, ללא פיקוח כמעט. גם בתקופת המנדט נמשכה הגירה סמויה זו ללא הפסק, באשר גבולותיה היבשתיים של הארץ נשארו פרוצים, ללא פיקוח כמעט – וזאת שעה שעל ההגירה הציונית הגלויה הוטלו מכסות והגבלות שצמצמו אותה מאוד.

מהגרים דוברי ערבית אלה באו לארץ המישור לשבור לחם, לשעה קלה בלבד וללא שום זיקה לאומית אליה. לכן, בפרוץ המשבר הראשון בארץ עזבו הם אותה והיגרו חזרה לארצות מוצאם. ההגירה מארץ המישור החוצה הייתה ברובה רצונית, ורק מקצתה מאונס. יתירה מזו: רובם של מהגרי 1948 נותרו בתוך גבולות המנדט הארץ ישראלי, ורק מקצתם היגר לארצות שכנות כגון לבנון וסוריה. זאת ועוד: רוב תושבי ארץ ההר נשארו על מקומם, ורק מיעוט קטן מהם נטש את אדמתו.

בעיית מהגרי 1948 אינה אפוא בעיה אמיתית, אלא הונאה שיצרו אויבי ישראל, במטרה להשתמש בהם כמכשיר נוסף במלחמתם נגדה. הונאה זו השתקפה לא רק בניפוח מספר המהגרים בעשרות מונים, אלא גם בעצם הצגתם כ"פליטים", בהבניית זהות מזויפת להם, כדי

ללחוץ על ישראל לקלוט אותם בגבולות הקו הירוק ואף במטרה לזכותם בהטבות כלכליות מפליגות על חשבון אומות העולם.

הצגת מהגרי 1948 כ"פליטים" היא מעשה זיוף, באשר פליטות היא זהות אוטנטית רק באותם מקרים, שבהם אולצו בני אדם לנטוש את אדמתם, עליה ישבו זמן רב ואשר אותה ראו כמולדתם. ואולם, מהגרי 1948 כלל אינם נכנסים לגדרה של הגדרה זו, בשל היות רובם חסרי שורשים היסטוריים כלשהם בארץ. הארץ לא נתפשה בעיניהם כמולדת, אלא כארץ מארחת בלבד, ארץ מעבר ותו לא. לכן גם אין בסיס מוסרי ומשפטי לתביעתם לשוב לארץ, לאחר שנששו אותה, מרביתם מרצון ומיעוטם מאונס. לכל היותר יש להתייחס אל מרביתם כאל תושבים חוזרים בארצותיהם, אליהן שבו לאחר שהות קצרה כפועלים זרים בארץ ישראל, שהות שמשכה שונה ממקרה למקרה ואשר במקרים רבים לא עלתה על תקופה של שנתיים.

זהותם של מהגרי 1948 היא אפוא זהות מזויפת וטקטית, מכשיר ציני במאבק הכולל נגד ישראל, כשאר המכשירים התעמולתיים של אויבי ישראל. ככלל, גורל הציונות מתואר בתעמולה הערבית-פלשתינית, כתלוי, לשבט או לחסד, בידי הגורם הדמוגרפי. אתוס השיבה, כציווי המוטל על העם הפלשתיני כולו כדי לטהר את פלשתינ מהטומאה הישראלית, לא נוצר אלא כדי להביא להכחדת מדינת ישראל, תוך הסוואת יעד זה בלשון משפטית נקייה כביכול.

קשה לתאר עיוות נורא יותר של רעיון הומניסטי כלשהו, מאשר לעשות אנאלוגיה בין זכות עם ישראל לשוב למולדתו עתיקת היום, לאחור שבניו הוגלו ממנה לארבע קצוות תבל – לבין התביעה להשיב את מהגרי 1948 ליפו ולחיפה, ערים שבהן שהו באופן ארעי בלבד, ושמהן לא הורחקו אלא מספר קילומטרים. גם מבחינת הכוונה שבתביעה זו, זהו סירוס נורא. בעוד שהתביעה הציונית יונקת את שורשיה מרוחם של נביאי ישראל, שראו בקיבוץ גלויות ישראל מימוש של צדק היסטורי, הרי שהקריאה להשיב את מהגרי 1948

לשטחה של מדינת ישראל, לא באה אלא כדי להביא להשמדתה של מדינה זו, על ידי הצפתה בהמוני אדם עוינים לה.

עד כמה מזויפת וטקטית היא זהותם של מהגרי 1948 אפשר ללמוד מאותן הצהרות כנות (בניגוד לתעמולה השקרית השוטפת) שבהן נאמר במפורש, כי אין הם אלא כלי נוסף במאבק המתמשך להשמדת ישראל. אף שכלפי חוץ מוצגת התביעה לזכות השיבה כאקט הומניטרי, הרי שכלפי פנים מוצגת האמת העירומה כפי שהיא: לקבל לגיטימציה בינלאומית להצפה דמוגרפית עוינת בתוך ישראל. באתר האינטרנט של ארגון הפת"ח, העוסק בנושא הפליטים הפלשתיניים, אומר הוא את הדברים הבאים: "עבורנו, נושא הפליטים הוא הקלף המנצח, שמשמעותו – קיצה של ישראל".¹⁹

מבחינה זו אין לשונם של הפלשתינים היום שונה מזו שנקטו מנהיגי מדינות ערב במשך שנים רבות. כבר בספטמבר 1961 הצהיר גמל עבדול נאצר, שליטה האגדי של מצרים דאז, כי "אם יחזרו הערבים לישראל, תעבור ישראל מן העולם".²⁰

פרק יא: שקר השלום

בין שלל השקרים שמפיצים אויבי ישראל, במטרה לגרום לדה-לגיטימציה שלה, שקר מתועב במיוחד הוא הצגת ישראל כמדינה מחרחרת מלחמה ותאבת התפשטות וכיבושים. שקר מתועב זה לובש גרסאות שונות, כגון הטענה שבמלחמת ששת הימים כבשה ישראל שטחים של עם אחר, ושכיבוש זה הוא המכשול לשלום. שקריים הם אף הפתרונות שמציעים אויבי ישראל כדי לכונן שלום, כגון הנוסחה "שלום תמורת שטחים", או "שלום תמורת מדינה פלשתינית" או "שלום תמורת השבת הפליטים" וכד'.

פתרונות אלו הם שקריים משתי סיבות: (א) לפי תפישת השלום המודרנית, השלום הוא זכות משפטית מוחלטת, בלתי מותנית בשום תמורה, ולכן לא צריך לשלם בעבור השלום בשום מטבע; (ב) לפי תפישת השלום הערבית-מוסלמית, נדרש לשלם עבור השלום מחיר מופקע – כניעה מוחלטת לאימפריאליזם האסלאמי שמטרתו לכבוש את העולם כולו.

כלומר, לפי תפישת האיסלאם, השלום לא רק שיש לו מחיר, אלא שהמחיר כבד הרבה יותר ממה שנדרש מישראל במוצהר. המחיר הוא כניעה פוליטית ותרבותית כאחד: אובדן הריבונות והזהות הלאומית לטובת הריבונות והזהות האסלאמית. גם אם תענה ישראל לכל הדרישות המופנות אליה כעת (שטחים, מדינה פלשתינית, ירושלים, שיבת הפליטים וכד') – גם אז לא ייכון שלום בארץ. רק משעה שישאל תסכים לוותר על ריבונותה וזהותה הלאומית, יושג בארץ "שלום". אין המדובר אפוא בשלום אמת עם ישראל, אלא רק ב"שלום" בלי ישראל.

השלום, שעד לכינון המשפט הבינלאומי המודרני הובטח על ידי מאזן כוחות בין טריטוריות מדיניות, ולכן היה שביר מאוד, הפך להיות נושא לזכויות וחובות משפטיות, בדומה לזכויות ולחובות המוטלות על בני אדם כפרטים. המשפט הבינלאומי המודרני הקנה

לאומות העולם שלוש זכויות יסוד: (א) הזכות לשלום וביטחון; (ב) הזכות לשמירה על השלמות הטריטוריאלית של כל מדינה ומדינה; (ג) הזכות לעצמאות מדינית. בעשותו כן, הפליל המשפט הבינלאומי לא רק את המלחמה, אלא אף את האיום לעשות בה שימוש לצורך השגת מטרות פוליטיות.

מרגע שהשלום הפך לזכות יסוד, הפך גם המושג ההיסטורי "הסכם שלום" לבלתי לגיטימי, באשר זכות יסוד זו אינה ניתנת למיקוח ולהסכם, אלא היא מוענקת ללא מתן תמורה כלשהי לכל אומות העולם על ידי המשפט הבינלאומי. מדינה, או אפילו ארגון פוליטי שהוא פחות ממדינה, המפירים את האיסור לעשות שימוש באלימות ו/או איום באלימות, הם בבחינת עבריינים בינלאומיים המבצעים עבירות שהן בבחינת "פשע נגד השלום" או "פשע נגד האנושות".

בתרבות הפוליטית של האיסלאם נתפשים המונחים "מלחמה" ו"שלום" באופן שונה לחלוטין מהמשמעות שמקנה להם המשפט הבינלאומי המודרני. במידה מסוימת דומה תפישת המשפט המוסלמי לתפישה שרווחה במערב עד המאה ה-20. בדומה לדוקטרינת "המלחמה הצודקת", ששלטה בעולם הנוצרי בעבר, כך גם בעולם המוסלמי שלטת עד היום "דוקטרינת הג'יהאד" ("דין מוחמד בסיף"), לפיה השימוש באלימות לשם כפיית האיסלאם הוא לא רק לגיטימי, אלא אף בעל משמעות של חובה דתית.

האיסלאם אינו מכיר בתפישה המודרנית של הפללת המלחמה, אלא לכל היותר במצבים של הפסקת אש או שביתת נשק, שהם תמיד זמניים ונגזרים מיחסי הכוחות שבין המוסלמים לאויביהם. כשידם של המוסלמים היא על התחונה, מול אויב חזק מהם, מותר להניח את הנשק ולהסכים ל"הודנה" – מונח שאפשר להקבילו ל"הפסקת אש" או "שביתת נשק". לעומת זאת, כאשר המוסלמים נמצאים ביתרון כוח, מותר להם לחוס על המנוצחים ולהכתיב להם את ה"סולח" – מונח המקביל ל"כתב כניעה". עיקרו של הסולח הוא כפיפותו של בן החסות ("הדימי") לאדונו המוסלמי.

המשפטנים האסלאמיים נשארו עד היום קשורים לתפישת הריבונות המאוחדת והאוניברסלית של הח'ליף, ומשום כך אין הם יכולים לאמץ את עקרונותיו של המשפט בינלאומי המודרני. שאלת היחסים בין מדינות מוסלמיות מעוררת שאלות משפטיות כבדות, שאין למשפט האסלאמי מענה עליהן. לעומת זאת, היחסים עם מדינות שאינן מוסלמיות אינן נבחנות כלל במישור המשפטי, אלא רק במישור הצבאי: יחסים אלה נתפשים גם היום כמלחמה מתמדת בין המאמינים לכופרים ("ג'יהאד"), המופסקת על-ידי שביתות-נשק קצרות ("הודנה" או "סולח").

לפיכך, על פי תפישת האיסלאם, שלום אמת אינו יכול להתקיים בעולם הנוכחי, שרובו נמצא עדיין ב"בית המלחמה" והשייך ל"אומת הכפירה". שלום אמת יושג רק משעה שהאיסלאם יצליח להשתלט על העולם כולו, משימה שהיא בלתי אפשרית בכל טווח נראה לעין, אך אסור לוותר עליה.

לפי תפישת השלום האסלאמית, מחיר השלום הוא אובדן הריבונות הלאומית לטובת הריבונות האסלאמית האימפריאלית, בד בבד עם אובדן הזהות הלאומית לטובת הזהות האסלאמית. שלום זה, אותו אפשר לכנות בשם "שלום של בית כלא", שרר בעבר ברחבי האימפריות האסלאמיות ובמידה מתונה יותר אף באימפריות היסטוריות אחרות.

על רקע תפישה זו ניתן להבין עד כמה שקרית היא הנוסחה של "שתי מדינות לשני עמים", כדרך להשכין שלום בארץ ובמזרח התיכון. לא רק שהצד הערבי-מוסלמי אינו מכיר בזהות הטריטוריאלית הנפרדת של הפלשתינים, אלא שאף אין הוא מאמין כלל באפשרות להשיג שלום. לפיכך ברור, ששלום עם מדינת ישראל הוא בלתי אפשרי בהיותו פוגע בערכי הליבה של האיסלאם. המלחמה בישראל נתפשת לא רק כנורמטיבית, אלא גם כמצווה דתית ("ג'יהאד") – אף אם סותרת היא את התחייבויותיהן של המדינות הערביות-מוסלמיות על-פי מגילת האו"ם. לפיכך ברור גם שאין אויבי ישראל מתכוונים

כלל להגיע עמה לשלום אמת, אלא לכל היותר להשיג הפסקת אש זמנית ("הודנה"), כל עוד מאזן הכוחות נוטה לרעתם, תוך תקווה להשתנות יחסי הכוחות לטובתם, שאז יוכלו להכניעה ולהכתוב לה את תנאי הכניעה שלהם ("סולח").

על רקע זה ניתן אף להבין טוב יותר את המניע לאיבה כלפי ישראל. השנאה כלפי ישראל נובעת לא רק בשל היותה מדינה בעלת תרבות שונה, אלא גם בשל תביעתה לממש את זהותה הטריטוריאלית, זהות שטרם הופנמה על ידם ושאינן הם מכירים בלגיטימיות שלה. מסיבה זו רואים הם בציונות את האויב העיקרי, ולא דווקא את היהודים או הישראלים. הציונות היא תנועת זהות טריטוריאלית, ובתור שכזו מאיימת היא על זהותם הערבית-אסלאמית יותר מכל דבר אחר.

בפרספקטיבה של המשפט הבינלאומי הפלילי, כפי הסדרתו במגילת האו"ם, ב"אמנה למניעת השמדת עם" ובמסמכים נוספים – עצם האיום המתמיד על קיומה של מדינת ישראל מצד אויביה הוא פשע נגד השלום והאנושות גם יחד. מדינת ישראל קמה כחוק, מתוקף החלטות חבר הלאומים ועצרת האומות המאוחדות, ועל יסודותיו של המשפט הבינלאומי, ומכאן זכות קיומה, בלי קשר למידת רצונם של אויביה להכיר בה. ישראל נאלצה להיאבק על קיומה, מכיוון שבמועד הקמתה, ואף לאחר מכן, לא היה בכוחו של האו"ם לאכוף את המשפט הבינלאומי, בעיקר כתוצאה מהמלחמה הקרה, שהתפתחה ממש בסמוך להקמת המדינה. מבחינה משפטית, השימוש באלימות שעושים אויבי ישראל כדי לחסל אותה, הוא הפרה בוטה של המשפט הבינלאומי, ואף עדות לחוסר האונים שלו.

הציונות היא אולי התנועה המדינית היחידה במאה ה-20, שניסתה לבסס את קיומה על עקרונותיו של המשפט הבינלאומי בלבד, ולא על השימוש באלימות. השימוש שעשתה ישראל באלימות למן הקמתה, לא היה אלא מלחמת מגן לגיטימית, לנוכח אוולת ידו של המשפט הבינלאומי לאכוף את השלום והביטחון על האזור.

המדינות דוברות הערבית, לעומת זאת, חרף היותן חברות באו"ם, התעלמו אז, וממשיכות להתעלם אף עתה, מקיומו של המשפט הבינלאומי, לא רק ביחסן למדינת ישראל, אלא אף ביחסים הפנים-ערביים. המשפט הבינלאומי ומוסדותיו, אף שהיו המסד להקמתן של מדינות אלו, מעולם לא הוכרו על-ידן, אף שהרטוריקה הערבית מנסה לערפל זאת, על-ידי כפל הלשון האופיינית לה.

להלכה, כפופות מדינות אלו (ואף מדינות מוסלמיות דוגמת אירן) למשפט הבינלאומי – אך למעשה כפופות הן למשפט האסלאמי. המשפט הבינלאומי נתפש ככפוי על-ידי מעצמות המערב, בעוד המשפט המוסלמי נתפש כמובנה בתרבות המוסלמית שלהם, ומכאן עליונותו הנורמטיבית.

חוסר יכולתו של המרחב הערבי-מוסלמי להפנים את הנורמות של המשפט הבינלאומי נובע אפוא בראש ובראשונה מאי הכרתו בלגיטימיות של הזוויות הטריטוריאליות שאת היחסים ביניהן מסדיר משפט זה. כל עוד אין אויבי ישראל רואים עצמם כפופים למשפט הבינלאומי לא ייכון שלום אמת באזור, אלא לכל היותר "שלום של מאזן כוחות", מלחמה קרה" ותו לא. על ישראל לשלול על הסף את הדרישה לתת תמורה בעבור השלום, ואף אין היא צריכה לשאוף להסכמי שלום, באשר אלה אינם חוקיים עוד. רק משעה שיופנם מושג השלום הנורמטיבי הבינלאומי, ניתן יהיה לכונן שלום אמת באזור.

פרק יב: טרנספורמציה – שיבה לזהות הישראלית

כל ניסיון ללכת בדרכים הישנות עתיד בהכרח להיכשל, כי אין הוא נותן מענה לשורש הבעיה של ארץ ישראל, שהוא סירוב אויבי ישראל לאפשר לו לשוב למולדתו ההיסטורית ולקומם בה את ריבונותו. לכן צריך לחפש אחר חלופות לדרכים הישנות שנכשלו. הקמת מדינה פלשתינית לא תפתור את הבעיה אלא רק תחריף אותה. כל שטח שישראל תיסוג ממנו יהפוך למנוף נוסף במאבק להשמדת ישראל, כפי שנוכחנו לדעת מאז ההתנתקות מחבל עזה. כל עוד שולט ההיגיון הדמוגרפי, כי אז לא תיפסק נסיגתה של ישראל בגבולות הקו הירוק, אלא רק בגבולות החלטת החלוקה מ-1947, המשקפים היום, כבעבר, את החלוקה הדמוגרפית האמיתית – הם בארץ ההר, ואנחנו בארץ המישור, רצועה דקה לחופו של ים.

ההיגיון הדמוגרפי הוא אפוא הגיון אובדני, באשר מוביל הוא בסופו של יום לאובדן מדינת ישראל. גבולות הקו הירוק אינם גבולות ברי הגנה, קל וחומר – גבולות החלוקה. תמצית הטרגדיה היא, שכדי להבטיח את זהותה, על ישראל להתכנס לגבולות המסכנים את קיומה; כדי להבטיח את קיומה, על ישראל לבלוע אל קרבה אוכלוסייה המסכנת את זהותה. כך נקלעים אנו לדילמה חסרת מוצא לכאורה: כיצד נוכל להבטיח את קיומנו, מבלי לאבד את זהותנו? כיצד נוכל לעמוד על נפשנו, מבלי לאבד את נשמתנו?

הניסיון הרציני ביותר להתמודד עם דילמה זו הוא רעיון הטרנספור. בניגוד למה שמקובל לחשוב, רעיון הטרנספור לא נולד עם הקמתה של מפלגת "מולדת", אלא כבר בשנות השלושים של המאה הקודמת, על ידי הסוכנות היהודית, רעיון שאף זכה לתמיכת הועדה המלכותית הבריטית. הטרנספור הוא חלופה הגיונית לחלוקה, באשר יש בו כדי להבטיח את זהותה הישראלית של המדינה, מבלי לסכן את קיומה. בתקופה ההיא היה רעיון זה בר ביצוע, כיוון שבאותה עת

התבצעו לא מעט העברות אוכלוסין כפויות בעולם. ואילו היום, בעידן זכויות האדם, שוב אין להעלות אפשרות זאת על הדעת.

אם רעיון החלוקה הוא רעיון אובדני; ואם הטרנספר הוא בלתי מתקבל על הדעת – איזו חלופה רצינית נותרה לנו? כל עוד חושבים אנו במונחים פיזיים בלבד, מוגבלות האפשרויות שלנו לחלוקת הארץ או לטרנספר, ואולי אף לשילובם יחד. ואולם, אם נחרוג מדפוסי חשיבה קונבנציונאליים אלה, תפתח בפנינו אפשרות שלישית, לא קונבנציונאלית, שאותה אכנה בשם "טרנספורמציה".

להבדיל משתי החלופות המקובלות, הטרנספורמציה אינה מטפלת בגיאוגרפיה או בגופם של בני האדם, אלא **בנפשם ובנשמתם**. טרנספורמציה, להבדיל מטרנספר, פירושה, שלא את תושבי הארץ דוברי הערבית צריך לגרש, אלא את **זהותם הערבית-פלשתינית**. טרנספורמציה פירושה **מהפכת זהות מודרנית**, שאינה אלא מהפכת נגד למהפכה שחולל הכיבוש הערבי-מוסלמי בארץ בעבר.

פריצת דרך מדינית לא תיתכן אלא אם קדמה לה פריצת דרך מחשבתית. כישלונן של החלופות המקובלות בכך, שהן מבוססות על ההנחה המוטעית, שזהותם הערבית-פלשתינית של תושבי הארץ הלא-יהודיים היא נצחית ובלתי משתנה, ובתור שכזו לא ניתן להשפיע עליה. הנחה זו מקורה בבורות היסטורית ובהזנחת הפן הפסיכולוגי של הפוליטיקה.

כל עוד נתפשת הזהות הערבית-פלשתינית כנצחית, גם שנאת ישראל הנגזרת מזהות זו נתפשת כנצחית. האסטרטגיה שפיתחה ישראל עד כה כוונה להתמודד עם מצב של שנאה מתמדת, המולידה תוקפנות מתמדת, שלכל היותר ניתן להרתיעה, אך לא למגררה. לעומת זאת, התפישה הטרנספורמטיבית המוצעת כאן גורסת, שניתן לעקור את שנאת ישראל משורש, על ידי הפיכת הלבבות – הפיכת האויב לאוהב. לכשיקרה הדבר, ואין זה פשוט כלל ועיקר, יתרחש המפץ הגדול באמת, מפץ שלאחריו שום דבר לא יהיה עוד כבעבר.

זהות קיבוצית אינה נתון סטטי, אלא דינאמי. תהליכים של שינויי זהות מתרחשים כל העת, גם בלא שנהיה מודעים לכך. כך במהלך כל ההיסטוריה, קל וחומר בעת החדשה, משעה שהקצב של תהליכים היסטוריים הואץ במידה ניכרת. טרנספורמציה מתרחשת כל הזמן, והשאלה היא רק איזה דפוס של זהות ינצח.

משבר הזהות הפוקד את עמי המזרח התיכון מקורו בתחרות הזהויות העכשווית, שכתוצאה ממנה מאוימת הזהות הטריטוריאלית על ידי יריבותיה – הזהות הפן-ערבית והזהות הפן-האסלאמית. תחרות זהויות זו היא אולי החשובה שבגורמים המניעים את הפוליטיקה המזרח תיכונית, הפנימית והבינלאומית כאחד.

תחרות זהויות זו היא המסבירה גם את הופעתן של התנועות הפוליטיות בקרב הציבור הלא-יהודי בארץ. הפת"ח משקף פוליטיקה פן-ערבית, ואילו החמאס – פוליטיקה פן-אסלאמית. המפלגות במגזר דובר הערבית בגבולות הקו הירוק אף הן משקפות תחרות זהויות דומה, כאשר כל אחת מהן נושאת דגל זהות אחר. התחרות האמיתית היום אינה על שטחים, אלא על זהויות, כפי שמנסח זאת אהרן אמיר:

בעיקרו של דבר, המערכה שאנו עומדים בה זה שנים על שנים, ובפרט מאז 1987, היא מערכה על נפשותיהם של בני-אדם. אמנם כן: לא על שטחים ועמדות, לא על קווים ומתווים, כי אם על נפש האדם שבארצות האזור, על זו שבארץ ישראל ובגבולותיה, וגם על זו שבמחננו פנימה.²¹

עד כה לא ניסתה ישראל לשחרר את תושביה דוברי הערבית מזהותם הערבית, באשר מהלך מעין זה נתפש כפגיעה בעקרונות של הדמוקרטיה הליברלית. למרות זאת, לרבות מהפעולות שנקטה, במישורין או בעקיפין, הייתה השפעה על זהותם. כבר היום מוכנים צעירים רבים בקרב תושבי הארץ דוברי הערבית לוותר כליל על זהותם הערבית, במטרה להשתלב בחברה הישראלית, דבר המשתקף בין השאר בהחלפת שמותיהם הערביים בשמות עבריים. על

ההשלכות שיש למגמה זו, אומר **אסעד ראנם**, ראש המחלקה לממשל באוניברסיטת חיפה:

צעירים ערביים רבים מרגישים שהם לא יכולים לסמוך על ההנהגה שלהם והם מוכנים לוותר כליל על הזהות הערבית שלהם, כדי להבטיח את עתידם. שינוי שם משם ערבי לשם ישראלי בכוונה תחילה מעיד כאלף מונים על ניסיון להתקרב ועל נכונות להתפשר על הזהות שלהם. הם מאמינים, שכמה שיותר ישראלים הם יהיו וכמה שיתקרבו יותר ליהודים, כך יתאפשר להם להשתלב בחיי המדינה ולהבטיח את רווחתם... באוכלוסייה הערבית הישראלית מעמיק הפילוג בין המבקשים להיטמע בחברה הישראלית לאלו המבקשים להינתק ממנה לחלוטין.²²

זהות תושבי הארץ דוברי הערבית נתונה אפוא לשינוי ולהשפעה. השימוש במכשיר הטרנספורמציה כבמכשיר מדיני אינה אפוא דבר חדש. החידוש המוצע כאן הוא בשדרוג כלי זה ובהפיכתו למדיניות רשמית של ישראל. חידוש נוסף הוא בהצגת הממצאים ההיסטוריים לצורך הצידוק המוסרי של השימוש במכשיר זה: הכוונה איננה לכפות זהות חדשה, אלא להשיב את הזהות המקורית לתושבים אלה, זהות שאבדה עת נכבשה הארץ על ידי הערבים.

זהות לאומית ישראלית אמיתית עשויה אפוא לשמש תחליף הולם לזהות הערבית, בהיותה הזהות המקורית של תושבי הארץ. הזהות הערבית נכפתה עליהם בכוח ובתחבולות, ובתור שכזו היא זהות כפויה ומזויפת. זוהי האמת ההיסטורית, אפילו עשויה היא להכאיב לרבים מהם.

טענתי היא, בתמצית, כי ניתן לחולל מהפכת זהות בארץ, מהפכה שתקנה גם לתושבי הארץ דוברי הערבית זהות ישראלית – זהות שבאמצעותה יוכלו להשתלב באומה הישראלית החדשה ובמדינתה. התחברות ישראלית על בסיס הטרנספורמציה היא אפוא המדיניות

היחידה שיש לה סיכוי ליישב את הסכסוך הארץ ישראלי ולהשכין שלום לדורות בארץ.

המאבק העיקרי היום איננו אפוא צבאי או מדיני, אלא פסיכולוגי. המאבק אינו רק על השליטה בשטחים, אלא אף על נפשם של תושבי השטחים. ישראל שולטת דה-פקטו על כל ארץ ישראל המערבית, אך הולכת ומאבדת את אחיזתה בה בשל חוסר יכולתה לשמור על זהותה ההיסטורית. אירוניה היסטורית היא, כאמור, שדווקא ארץ ההר, ערש מולדתו של עם ישראל, נתפשת כארץ כבושה – ואילו ארץ המישור, שבה ישבו תמיד אויבי ישראל, נתפשת כארץ המשוחררת. אירוניה היסטורית זו עלולה להיהפך לטרגדיה, אם לא נשכיל לשמור על ארץ ההר כולה. לשם כך עלינו לפתח אסטרטגיה לאומית חדשה, אסטרטגיה של התחברות באמצעות מכשיר הטרנספורמציה, שעל עיקריה אעמוד עתה.

פרק יג: התחברות – תוכנית השלבים הישראלית

תוכנית ההתחברות הישראלית על יסוד הטרנספורמציה היא תוכנית שלבים ישראלית, שתהווה משקל-נגד אמיתי לתוכנית השלבים של אויבי ישראל. תוכנית שלבים ישראלית תתבסס לא על מאבק מזוין, בנוסח אש"ף או החמאס, אלא על מאבק רוחני בזהויות שנכפו על תושבי הארץ במהלך הכיבוש הערבי-מוסלמי. המאבק על הארץ הוא המאבק על זהותה ועל זהות תושביה, ומאבק זה יש לנהל בשלבים, בהתאם לקהלי היעד השונים ובכלים המתאימים.

את קהלי היעד ניתן לחלק כך: המגזר דובר הערבית בגבולות הקו הירוק הוא היעד הראשון במאבק זה; הציבור במזרח ירושלים הוא היעד השני; הציבור ביהודה ובשומרון הוא היעד השלישי; ואילו הציבור בחבל עזה הוא האחרון, אם בכלל.

את המאבק על נפשותיהם של תושבי הארץ דוברי הערבית צריך לנהל במסגרת כללי המשחק הפוליטיים של מפלגות ותקשורת. מאבק מעין זה מתנהל במסגרת תרבות פוליטית מסוימת, תרבות השונה מן היסוד בין שני חלקיה של ארץ ישראל. בגבולות הקו הירוק חיה ותוססת חברה ליברלית-דמוקרטית, ואילו מעבר להם – חברה העושה את צעדיה הראשונים בלבד בכיוון זה.

מהבדל בסיסי זה נגזרות שתי אסטרטגיות שונות ליישום מהפכת הזהות המוצעת כאן. אסטרטגיה אחת מתאימה לחברה שבתוך גבולות הקו הירוק והשנייה לחברה שמעבר לקו הירוק. בתוך גבולות הקו הירוק נדרש להקים תנועה חדשה, שתרים את דגל הזהות הישראלית המאוחדת ותאבק על נפשותיהם של אזרחי ישראל, יהודים ולא-יהודים כאחד. לעומת זאת, בשטחים שמעבר לקו הירוק יש לכונן תחילה דמוקרטיה ליברלית, שתאפשר לנהל את המאבק בדרכים דמוקרטיות.

כינון דמוקרטיה מעין זו אינה עניין להצהרות בלבד, אלא לתהליכי עומק המתחוללים שנים רבות. אם עומד מכשול אמיתי בפני מהפכת הזהות הישראלית הרי זה מצבה העגום של החברה דוברת הערבית ביש"ע, חסרת הניסיון הדמוקרטי. כל עוד לא פורקו תשתיות הטרור בשטחי יו"ש וחבל עזה, לא ניתן יהיה לכונן בהם חברה דמוקרטית. בחירות לא ניתן לנהל תחת אש ואיומי טרור. הטרור הרצחני המשתולל בשטחים ואף מיוצא מהם לתוך גבולות הקו הירוק הוא איום לא רק על מדינת ישראל, אלא גם על תושבי המקום עצמם. לכן, יש אינטרס משותף לשני הצדדים לשים לטרור קץ מהר ככל שרק ניתן.

תוכנית השלבים הישראלית מבוססת לא רק על פנייה לקהלי יעד שונים, אלא אף על שימוש בשני כלים שונים: הכלי הראשון הוא משפטי – יצירת מסגרת מדינית חדשה; הכלי השני הוא חינוכי-פסיכולוגי – רכישת זהות חדשה. בשלב הראשון יושלם האיחוד המדיני של הארץ על ידי סיפוח יהודה ושומרון. בשלב השני תתווסף לאיחוד המדיני גם האחדת הזהות, שרק היא יוצרת את הדבק המלכד האמיתי. רק טיפול משולב בזכות ובהזדהות עשוי לתת מענה שלם לבעיית ארץ ישראל.

שני כלים אלה שונים זה מזה לא רק באופיים, אלא אף במשכי הזמן השונים שלהם. אחדות מדינית ניתן להשיג על ידי הצהרה משפטית בלבד, בהינף קולמוס של שלטון ריבוני, בהחלטת כנסת של שעה אחת. לעומת זאת, אחדות רוחנית היא תוצאה של תהליך חינוכי ממושך והדרגתי, לאורך שנים רבות, המחולל שינוי עמוק בלב וברוח כאחד, בבחינת "וַעֲשׂוּ לְכֶם יָבֵב הַדָּשׁ וְרוּחַ הַדָּשָׁה" (יחזקאל יח 31).

זהות ישראלית טוטלית היא זהות טעונה ומורכבת. זהות טוטלית היא הרבה יותר מזהות אזרחית בלבד. זהות ישראלית היא בראש ובראשונה תחושת השתייכות לעם ישראל ההיסטורי והזדהות עמוקה עמו. זהות ישראלית לאומית מבוססת על הזדהות עם כל מה שהשם

ישראל מסמל: ארץ ישראל, לשון ישראל, תרבות ישראל, דת ישראל, היסטוריה ישראלית ומדינת ישראל.

יהודה ושומרון תחילה

את מהפכת הזהות צריך להתחיל בתוך גבולות הקו הירוק, ורק אחר כך ניתן לייצא אותה אל שטחי יהודה ושומרון, ואולי אף לחבל עזה. אם תצליח מהפכת הזהות בבית פנימה, יהא קל יותר לייצא אותה גם אל החוץ. ואולם תנאי מוקדם והכרחי לכך הוא שלא תוקם שום ישות פוליטית זרה ביהודה ושומרון, אפילו תהיה זו ישות שהיא פחות ממדינה, דוגמת המצב שנוצר בחבל עזה, לאחר ההתנתקות ממנה. שכן, אם תוקם ישות מעין זו, חס וחלילה, כי אז לא תוכל עוד ישראל לייצא המהפכה לשטחה, באשר היא תסכל אפשרות זו על הסף.

לכן, הצעד הראשון שעל מדינת ישראל לעשות עתה הוא **לספח לאתגר את שטחי יהודה ושומרון**, ולהצהיר בריש גלי, שאין בכוונתה להקים מדינה פלשתינית בשום שלב. לא מחר, ואף לא מחרתיים. כמו כן עליה לפרק את תשתיות הטרור וכן את כל מה שנותר מהרשות הפלשתינית, לאחר שזו התפרקה ממילא ממרבית נכסיה. כל הניסיונות להפיח רוח חיים באבו מאזן ובחבריו, כדי שאלה יוכלו להתמודד מול החמאס, לא יפתרו שום בעיה, אלא רק יחריפו אותה. שכן, תנועת הפת"ח אינה מייצגת אלא זהות טקטית ומזויפת, ואילו תנועת החמאס מייצגת זהות אמיתית.

התחברות פיזית-משפטית תחילה, ורק לאחר מכן גם **התחברות רוחנית**. התחברות מעין זו צריך להתחיל בכיוון ההפוך לזה של ההתנתקות. לא עזה תחילה, אלא יהודה ושומרון תחילה, ורק לבסוף גם עזה, אם בכלל. התחברות היא היפוכה של התנתקות. תחילה יש להתחבר אל הקרוב, ולאחר מכן גם אל הרחוק. הקרובים לנו באמת הם תושבי יהודה ושומרון, אשר בדומה לתושבי הגליל דבקו בארץ ההר למן ראשיתה של ההתיישבות הישראלית בארץ. תושבי ההר הם עם ישראל של ממש, בשר מבשרה של האומה הישראלית עתיקת היומין. לעומת זאת, תושבי חבל עזה הם ברובם מהגרים חדשים שזה

מקרוב באו ארצה. רוב רובם של תושבי חבל עזה אינם ישראלים במוצאם, אלא ערב-רב של מהגרים, שהגיעו ארצה מהארצות השכנות כטפילים של המפעל הציוני.

על ישראל להתייחס היום לחבלי יהודה ושומרון, כשם שהתייחסה בעבר לגליל, למשולש ולנגב. למעשה שום כוח אינו יכול ואף אינו רשאי למנוע זאת ממנה. המשפט הבינלאומי הכיר בזכותו של עם ישראל על כל שטחי ארץ ישראל, בהחלטות שהתקבלו על ידי חבר הלאומים בסוף מלחמת העולם הראשונה, עת נקבעו כל הגבולות במזרח התיכון. על פי אותן החלטות בינלאומיות, אמורה הייתה ארץ ישראל לכלול גם את השטח שממזרח לנהר הירדן, אלא ששטח זה נמסר לבית המלוכה ההאשמי, שהקים בו את ממלכת ירדן, מיד בסמוך לאחר קבלת החלטות אלה. לעם ישראל במצבו אז לא היה די כוח פיזי ומדיני, כדי למנוע מסירת שטחים אלה לידי עם זר. לעומת זאת היום, כשכל השטח שממערב לירדן הוא בשליטת ישראל, ובשעה שיש לישראל די כוח פיזי ומדיני להחזיק בהם, יכולה ואף חייבת היא להחיל על שטח זה את מלוא הריבונות הישראלית, ולאחר מכן אף את מלוא הזהות הישראלית.

מספר דוברי הערבית ביו"ש קטן בהרבה ממספרם הרשמי

סיפוח יהודה ושומרון עשוי להוסיף למדינת ישראל אוכלוסייה בעלת זהות ערבית-אסלאמית לא קטנה, ומכאן הפחד ששרר תמיד מפני סיפוח שכזה. לפחד זה אין בסיס, באשר מספר תושביהם דוברי הערבית של יהודה ושומרון נמוך בהרבה ממה שמקובל לחשוב. במשך שנים התקבלו המספרים שסיפקה הרשות הפלשתינית מאז הסכם אוסלו ללא עוררין כמעט. אלא שבשנים האחרונות התברר, שמספרים אלה נופחו בכוונת מכוון, כיוון שהשד הדמוגרפי משמש כמכשיר נוסף במאבק נגד ישראל.

ממחקר, שנערך לאחרונה באוניברסיטת בר אילן עולה, כי קיים פער של למעלה מ-1.3 מיליון איש בין המספרים הרשמיים שמפרסמת

הרשות הפלשתינית לבין גודלה האמיתי של אוכלוסיית יש"ע. סך כל האוכלוסייה הזו על פי ממצאי מחקר זה עומד על כ-2.5 מיליון איש, ולא כ-3.83 מיליון כפי המספרים הרשמיים. אם מנקים מתוך מספר זה את האוכלוסייה בחבל עזה, העומדת על כ-1.08 מיליון איש, הרי שבשטחי יהודה ושומרון מונה אוכלוסייה זו פחות מ-1.5 מיליון איש, מספר שאינו גדול בהרבה מהאוכלוסייה דוברת הערבית בגבולות הקו הירוק.²³

מה שחשוב לא פחות, שיעור הילודה בקרב אוכלוסייה זו נמוך בהרבה ממה שמקובל לחשוב. לעומת זאת, קצב ההגירה החוצה גדול בהרבה מהמספרים הרשמיים. כתוצאה משני נתונים אלה עולה, כי קצב גידול האוכלוסייה ביהודה ושומרון נמוך בהרבה מהמספרים הרשמיים, ולכן השד הדמוגרפי אינו כה נורא כפי שמנסים אויבי ישראל להציגו. סיפוח יהודה ושומרון אינו עשוי אפוא לשנות באופן משמעותי את המאזן הדמוגרפי הנוכחי בין יהודים ללא-יהודים בארץ, באשר יתקיים רוב יהודי מוצק גם לאחר סיפוח שטחים אלה. מסיבה זו, ואף מסיבות היסטוריות שעליהן הצבעתי קודם לכן, לא ניתן יהיה לספח בשלב הראשון את חבל עזה, באשר זה יוסיף באחת כ-1.08 מיליון איש, מספר העלול לשנות לרעה את המאזן הדמוגרפי.

חוק יסוד: זהות המדינה ותושביה

מאחר שהשגת זהות ישראלית משותפת היא תהליך ארוך וממושך, הרי שבתקופת הביניים עד להשגתה ידרשו הסדרי הגנה משפטיים, שאותם ניתן לכוון רק במסגרת חוקתית. לכן, במקביל לסיפוח המדיני, יהיה על ישראל לחוקק חוק יסוד שיקרא "חוק יסוד: זהות המדינה ותושביה" (להלן – "חוק היסוד"). מטרת חוק יסוד זה היא להגן על מדינת ישראל המאוחדת מפני השתלטות של זהות ערבית ו/או מוסלמית עוינת. הסדרי הגנה משפטיים יהיו נחוצים רק כל עוד לא הושלמה מהפכת הזהות המוצעת כאן, מהפכה שתהפוך את

תושבי הארץ בעלי הזהות הערבית לבעלי זהות ישראלית. ואילו לאחר שזו תושלם, כבר לא יהיה צורך בהסדרים אלה, כאשר כל דוברי הערבית של היום, או לפחות רובם, כבר יהיו ישראלים, ללא קשר לדרך בה השיגו את זהותם הישראלית.

במסגרת חוק יסוד זה יוגדרו אותם מרכיבים שהם הכרחיים לשמירת זהותה הישראלית של המדינה, ללא קשר לשאלות של רוב ומיעוט. כדי למנוע את האפשרות שרוב עויין ינסה לשנות זהות זו, ישוריינו אותם סעיפים קובעי זהות בצורה מוחלטת, על ידי קביעת רוב מיוחס שבלעדיו לא ניתן יהיה לשנות סעיפים אלה. רשימת הסעיפים קובעי הזהות הישראלית חייבת לכלול בין השאר את הסעיפים הבאים: שם הארץ והמדינה, בירת המדינה, הנאמנות לארץ ולמדינה, לשון המדינה, מערכת החינוך של המדינה ותכני היסוד שלה, המשטר במדינה ויחסי הדת והמדינה. אסקור בקצרה סעיפי יסוד אלה.

שם הארץ ושם המדינה: הארץ המאוחדת תיקרא בשם "ארץ ישראל המאוחדת". המדינה המאוחדת תיקרא בשם "מדינת ישראל המאוחדת".

בירת המדינה: בירת מדינת ישראל המאוחדת תהא ירושלים. הריבונות בירושלים תהיה של מדינת ישראל המאוחדת בלבד, בלא מתן דריסת רגל פוליטית לשום גורם אחר.

הנאמנות לארץ ולמדינה: אזרח במדינת ישראל המאוחדת יוכל להיות רק מי שהצהיר נאמנות לארץ ישראל ולמדינת ישראל. כל תושב אחר יהיה במעמד של תושב בלבד, ללא אזרחות ישראלית. כל מי שירצה להצטרף לאומה הישראלית כאזרח בעל זכויות וחובות מלאים, יידרש לעמוד במבחנים מסוימים כפי שאלה יוגדרו בחוק.

לשון המדינה: לשונה הרשמית של מדינת ישראל המאוחדת תהא השפה העברית, ולשום שפה אחרת לא יהיה מעמד רשמי.

מערכת החינוך של המדינה ותכני היסוד שלה: מערכת החינוך של המדינה תהא ישראלית כלל ארצית. שפת מערכת החינוך תהיה עברית. מערכת חינוך זו תשים דגש על תכנים מגבשי זהות ישראלית,

שבמרכזם לימוד ההיסטוריה של א"י ומורשתה. בצד מערכת החינוך הממלכתית יהיו גם בתי ספר אחרים, אך הם יהיו במעמד נמוך יותר ובפיקוחו של השלטון המרכזי. בתי ספר שלא יעמדו במבחן הנאמנות למדינת ישראל ולארץ ישראל יוצאו מחוץ לחוק.

צורת המשטר: מדינת ישראל המאוחדת תכונן משטר דו-מפלגתי או תלת-מפלגתי, בדומה למשטר באנגליה ובארצ"ב. דווקא בהיותה מפוצלת מבחינה תרבותית, נחוץ לה משטר ריכוזי, שישמש כור היתוך של הזהות הישראלית. זרמים תרבותיים שונים יוכלו לבוא לביטוי ציבורי במסגרות שונות, אך לא במסגרות פוליטיות. כמפלגה במדינת ישראל המאוחדת תוכל להתארגן רק תנועה פוליטית שתצהיר אמונים למדינת ישראל ולארץ ישראל.

יחסי הדת והמדינה: במדינת ישראל המאוחדת תשרור הפרדה בין דת ומדינה. הזכות לחופש הדת ואף לחופש מדת, תיחשב כזכות יסוד. למרות זאת, תזכה דת ישראל למעמד מועדף ביחס לשאר הדתות, בשל היות דת זו מרכיב חשוב בזהות הישראלית. חיזוק המסורת היהודית בקרב הציבור החילוני בישראל, עשוי אף הוא להיות נדבך חשוב בחיזוק הזהות הישראלית. במסגרת זו יועמדו תחת פיקוח ציבורי כל המוסדות הדתיים, ובייחוד אלה של הקהילה האסלאמית, שאת פעילותה צריך יהיה להגביל לספֵרה הדתית בלבד, מבלי שתינתן לה דריסת רגל כלשהי בספֵרה הפוליטית.

נאמנות כתנאי לאזרחות

בשלב הראשון לאחר סיפוח יו"ש עשויים תושביהם דוברי הערבית להיות בעלי מעמד של תושבים בלבד, ללא זכויות וחובות אזרחיות מלאות, באשר זכויות פוליטיות (כגון הזכות לבחור ולהיבחר) עלולות לסכן את זהותה של ישראל כמדינה בעלת זהות ישראלית. במצב הנוכחי קיימת הבחנה בין אזרחות לשייכות לאומית, ולכן יכול אזרח ישראלי להחזיק בתעודת זהות ישראלית מבלי לאמץ את הזהות הישראלית. מצב בלתי נסבל זה מאפשר לאזרחים מסוימים לשלול

את זהותה הישראלית של המדינה, מבלי שייענשו על כך. על ישראל לשנות מצב זה לאלתר. על ישראל, בדומה למדינות מתקדמות אחרות בעולם, דוגמת ארה"ב וצרפת, לחתור להאחדת הזהות האזרחית והלאומית (להלן – "אזרחות לאומית").

השתלבות מלאה בקהילייה הישראלית, על בסיס שוויון מלא בזכויות ובחובות, אינה יכולה להיות אוטומטית, אלא צריך שתהא מותנית בעמידה במבחני קבלה שייקבעו בחוק האזרחות, ואשר יבטיחו את הנאמנות לאומה הישראלית ומדינתה. ההתאזרחות הלאומית תהיה על בסיס פרטני, כאשר כל פרט שירצה בכך, ייאלץ לעבור את אותם מבחני קבלה שיוגדרו בחוק האזרחות. חוק האזרחות במתכונתו החדשה יאפשר למדינת ישראל אף להפקיע את המעמד האזרחי מאותם אנשים שזכו למעמד זה לא מכבר, אך אינם עומדים בפועל בדרישות חוק זה.

כדי לאפשר את התאזרחותם של תושבי יו"ש דוברי הערבית יידרש אפוא, בנוסף לחקיקת חוק היסוד הנ"ל, לערוך תיקונים במספר חוקים קיימים, שהחשובים שבהם הם חוק האזרחות התשי"ב-1952, חוק המפלגות התשנ"ב-1992 וחוק חינוך ממלכתי התשי"ג-1953. בכל החוקים האלה תודגש חובת הנאמנות למדינת ישראל ולזהותה הישראלית, כערך יסודי.

מבין כל הסעיפים בחוק היסוד ו/או בחוקים שהוזכרו לעיל, מבקש אני להדגיש את חשיבותה של הלשון העברית כשפה הרשמית היחידה של מדינת ישראל וכשפת מערכת החינוך שלה. כל עוד נהנית השפה הערבית ממעמד של שוויון עם השפה העברית, לא ניתן יהיה למנוע את התחרות בין זהותה הישראלית והעברית. כמו כן לא ניתן יהיה למנוע את אופייה הדו-לאומי דה-פקטו של מדינת ישראל גם בגבולות הקו הירוק ו/או את מגמת ההיפרדות של דוברי הערבית בגבולות הקו הירוק. קל וחומר שבמצב דברים זה יקשה לצרף דוברי ערבית שמעבר לגבולות אלה.

שפה אינה כלי תקשורת בלבד, אלא אף מכשיר לגיבוש זהות. מי שמדבר בלשון הערבית כשפה רשמית, אינו יכול להתנתק מעומס הזהויות האצורות בשפה זו. שתי שפות רשמיות במדינה אחת הן מרשם לשימור המצב הנוכחי של מדינה דו-לאומית דה פקטו.

אזרוח יהודי התפוצות

הקמת מדינת ישראל אינה רק פרק נוסף בהיסטוריה הישראלית-יהודית אלא אף מהפכה בהיסטוריה זו, שלה משמעות מרחיקת לכת, ושאותה נדרש להגדיר בדיוקנות. עד להקמת מדינת ישראל, נשמרה רציפותה של הזהות הישראלית-יהודית על ידי החישוקים הדתיים-קהילתיים המסורתיים, שבמרכזם ההלכה היהודית וקיום מצוותיה. האמנציפציה וההשכלה חוללו שינוי רדיקלי בזהות זו, וכתוצאה מכך איבדה דת ישראל ההיסטורית את מעמדה הנורמטיבי והפומבי. היהודים, שבחלקם התנערו מן המסגרות המסורתיות של קיום המצוות, מצאו עצמם חייבים לתת משמעות ציבורית חדשה לזהותם הקיבוצית. הקמת מדינת ישראל החזירה ליהודים לא רק את גאווה הקיבוצית, אלא אף מילאה את החלל הציבורי שנוצר כתוצאה מתהליכי המודרניזציה והחילון.

מדינת ישראל המודרנית מהווה היום את מוקד ההזדהות והנאמנות של כל יהודי העולם, אפילו בוחרים חלקם שלא לעלות ארצה. זו אינה טענה אידיאולוגית, שכך צריך להיות, אלא ציון עובדה. עובדה היא, שהדת לא רק שאינה מאחדת היום את כל אלה המגדירים עצמם כיהודים, אלא אף שהיא מפלגת במידה רבה ציבור זה. הדת היהודית התפלגה לזרמים שונים, המתחרים זה בזה ואף עוינים זה את זה, דוגמת עמדת הרבנים האורתודוקסים ביחס לקהילות קונסרבטיביות ורפורמיות. יתירה מזו, עובדה היא, שחלק גדול בקרב הציבור היהודי בישראל מגדיר עצמו במושגים חילוניים ואורח חיו הוא ביסודו חילוני, ואף אל פי כן מגדיר הוא את עצמו כיהודי גאה.

אין להבין את האמור כאילו ירשה מדינת ישראל את דת ישראל וביטלה את הצורך בקיומה. נהפוך הוא, הדת היהודית היא, כאמור, רכיב מרכזי בזהות הישראלית, ואף על פי כן אין היא מגבשת זהות טוטלית אלא חלקית בלבד. אפילו בקרב שומרי המסורת היהודית, מהווה הדת את אחד מסמלי הזהות החלקיים בלבד. רק מדינת ישראל מסוגלת לשמש היום כמכנה המשותף הרחב ביותר וכגורם המלכד של מכלול הגורמים הרב-תרבותיים של ההווה הישראלית-יהודית. יהודי העולם זקוקים היום למדינת ישראל, לא פחות משהיא זקוקה להם.

תוכנית ההתחברות מציעה לא רק דרך לחיבור פלגיה השונים של האוכלוסייה הארץ ישראלית, אלא אף דרך לחיזוק הקשר בין מדינת ישראל ויהודי התפוצות. הדרך המוצעת מחזקת את זהותה הישראלית של מדינת ישראל, כשם שמחזקת היא את זהותם היהודית של יהודי התפוצות. עד עתה, נתפשה העלייה ארצה כדרך היחידה להצטרפותם של יהודי התפוצות למדינת ישראל. ואולם, מסיבות שונות, כלכליות בעיקר, מעדיפים רבים מהם להישאר בארצותיהם. כדי להתגבר על מכשול זה, צריכה מדינת ישראל לחשוב על דרכים חדשות לחיזוק הקשר עם התפוצות, גם בלא להתנות זאת בהגירה פיזית. על ישראל להציע אזרחות ישראלית לכל יהודי התפוצות שירצו בכך, בלי להתנות זאת בהכרח בעליה ארצה, אלא רק בעמידה במבחני ההתאזרחות של הדין הישראלי. צעד מעין זה עשוי להוסיף לישראל מיליוני אזרחים נאמנים, בעלי זהות ישראלית-יהודית מוצקה, שייקחו חלק פעיל בחייה, אף אם יבחרו להמשיך להיות בתפוצות, ויראו בישראל בית שני בלבד ובאזרחות הישראלית – אזרחות שנייה בלבד. צעד מעין זה יגדיל את הרוב היהודי במדינת ישראל וישמש משקל-נגד לסיפוחו של ציבור גדול שאינו יהודי – סכר נוסף בפני השתלטותה של זהות ערבית-מוסלמית עוינת בתקופת הביניים, עד שציבור דוברי הערבית בארץ ישלים את התבוללותו בחברה הישראלית.

מהלך שכזה עשוי לא רק לחזק את זהותה היהודית של מדינת ישראל המאוחדת, אלא אף להציב סכר בפני היעלמות העם היהודי בתפוצות כתוצאה מהתבוללות אגב נשואי תערובת, ההולכת ומחריפה בחברה המתירנית בת ימינו. ישראל שתהא בעלת משקל מבחינה רוחנית וחברתית עשויה לשמש מקור השראה רב עוצמה ליהודי העולם ולחזק את תודעתם הלאומית. התקשורת המודרנית עשויה לתרום תרומה מכרעת למערכת יחסים חדשה בין ישראל לתפוצות בהעמידה לרשות עם ישראל כלים חדשים שבעבר לא ניתן היה אף לחלום עליהם. אמצעי התעבורה המודרניים אף הם עשויים לתרום לגיבושה של קהילייה יהודית כלל עולמית, שלה מערכת עצבים מסועפת ואשר ליבה ומוחה בארץ ישראל. מתוך שפע הזרמים המאפיינים את היהדות בת זמננו, עשויה להיווצר זהות ישראלית חדשה, עשירה ומורכבת יותר מכל זהות קודמת. רק זהות ישראלית פתוחה וגמישה תוכל לשמש כור היתוך לעם ישראל על תפוצותיו השונות.

אזרוחם של יהודי התפוצות בישראל, ולו במעמד מיוחד של אזרחים שאינם תושבים, יקרין כלפי העולם כולו את נחישות עם ישראל להתמודד טוב יותר עם אתגרי האלף השלישי ואת רצונו להשתלב בסדר העולמי החדש כגוף בעל משקל סגולי וייחודי.

פרק יד: שלום אמת במזרח התיכון

שפה אחת ונורמה אחת לכל מדינות האזור

שלום אמת בארץ ובמזרח התיכון צריך להיבנות על יסודות איתנים של ביטחון, של צדק, ומעל לכל – של אמת. כאשר יתחילו אויבי ישראל להפנים את האמת, ניתן יהיה לחפש פתרונות לבעיות של הארץ והמזרח התיכון כולו. פיתרונות יצירתיים אפשר למצוא, ובלבד ששני הצדדים מדברים באותה שפה וכפופים לאותן נורמות. לכן, הצעד הראשון שאותו יש לנקוט היום, אינו הצגת פתרונות, אלא עיצוב שפה אחת ונורמה אחת, כבסיס לפתרון הבעיות.

השפה שאותה יש לעצב היא שפת הלאומיות הליברלית, שפה שהיא מודרנית לחלוטין, והעומדת בניגוד קוטבי לשפה הערבית-מוסלמית האימפריאלית השלטת במזרח התיכון. הנורמה שאותה יש לעצב היא הנורמה של המשפט הבינלאומי, שהיא הבסיס ליחסי שלום ולתרבות שלום. נורמה זו אף היא מודרנית לחלוטין, ועומדת בניגוד קוטבי לנורמה הערבית-מוסלמית האימפריאלית השלטת באזור. לכשיפנימו אויבי ישראל את השפה החדשה והנורמה החדשה, תימצא גם הנוסחה לשלום אמת, לא רק בארץ ישראל אלא אף במזרח התיכון כולו.

יש קשר הדוק בין זהות לאומית לבין דמוקרטיה ליברלית ובין שתי אלו לשלום בינלאומי. הזהות הלאומית היא הבסיס לכל השאר. בשל חולשתה של זו במזרח התיכון עד כה, לא ניתן היה עד כה לכונן משטרים דמוקרטיים-ליברליים במדינות האזור – וכתוצאה מכך מתנהלות באזור מלחמות כה רבות. אף שהמלחמה בין המדינות המוסלמיות לבין מדינת ישראל היא הבולטת שבהן, הרי שאין זו היחידה ולבטח לא העקובה מדם שביניהן. כך, למשל, במלחמות בין אירן השיעית לעיראק הסונית נפלו למעלה ממיליון בני אדם. בדומה לכך נפלו עשרות אלפי בני אדם במלחמות האזרחים השונות שהתנהלו וממשיכות להתנהל באזור. כך, למשל, מלחמת האזרחים

בלבנון גבתה עשרות אלפי קורבנות עד כה. מעשי הטבח בסוריה, שנלוו לדיכוי האחים המוסלמים, גבו אף הם עשרות אלפי קורבנות. מלחמות בינלאומיות, מלחמות אזרחים ומעשי טבח בקרב מדינות האזור הן הכלל ולא היוצא מהכלל.

כיבוד ההסדרים הבינלאומיים באזור

הבסיס לשלום אמת במזרח התיכון הוא הכרה בלגיטימיות של ההסדרים הטריטוריאליים שעוצבו באזור בתום מלחמת העולם הראשונה, בגבולות שנקבעו, ואף בזהויות הטריטוריאליות המודרניות שנוצרו בו כתוצאה מכך. זהויות אלו, אף אם היו בתחילה מלאכותיות במידה רבה, הרי שבחלוף השנים הולכות והופכות הן לזהויות אמיתיות, הטעונות אומנם עיצוב וגיבוש לאומי, אך אין צידוק לבטלן. לא רק האומה הישראלית תצא נשכרת ממהלך זה, אלא גם יתר אומות המזרח התיכון, שנאבקו בעבר כנגד הזרם האימפריאלי של הפן-ערביות (אותו הובילו מצרים, סוריה ועיראק) – והנאבקות היום על שרידותן מול הגל העכור של האימפריאליזם האסלאמי בהנהגת אירן.

לאומיות ליברלית

האתוס הלאומי אינו מחייב צורת משטר מסוימת, באשר הגדרתה הראשונית של הלאומיות היא שחרור מעול זרים, כשלכל לאום ולאום הזכות לבחור לעצמו את המשטר המדיני שלו. לכן, תיאורטית לפחות, גם תנועות זהות טריטוריאליות לא-דמוקרטיות רשאיות לכנות עצמן בשם "תנועות לאומיות". למרות זאת, הלאומיות הייתה קשורה, למן גיבושה האידיאולוגי המוקדם, בהלכי-רוח ליברליים-דמוקרטיים, גם אם לא תמיד בכינון מוסדות דמוקרטים יציבים. הלאומיות צמחה על בסיסה של דוקטרינה מוסרית-פוליטית, שראתה בלאום את יחידת היסוד שלה – ובערכי החירות, השוויון והרציונליות את הערכים העליונים שלה.

הרעיון המרכזי של הליברליזם הוא, שלבני-אדם, כיצורים רציונליים ומוסריים, הזכות להחליט בעצמם איזו תוכנית חיים ברצונם לאמץ. הם אינם רק בני חסות של הכנסייה או המונרכיה, כקטינים הנזקקים להשגחה. הנאורות היא החופש לסמוך על תבונת הפרט ועל כושר שיפוטו המוסרי, לא רק בהכרעה בעניינים אישיים אלא גם בעניינים ציבוריים. כל אדם הוא בעל ייחוד משלו ובעל זכות – שאין למנוע אותה ממנו – לממש את הפוטנציאל הטמון בו. אותם בני-אדם, המשוועדים לכווח עדיף ושאינם מסוגלים לתרגם את תכונותיהם הייחודיות לתוכנית חיים קונקרטית, מפגרים באופן טרגי בהתפתחות האנושית שלהם.

באנאלוגיה לתפישה זו נתפשים הלאומים השונים, בדומה ליחידים, כבעלי אופי ייחודי. לכל אחד מעמי העולם קול חסר תחליף משלו במקהלה האנושית. על-מנת שעם יהיה יצירתי באופן אותנטי, הוא חייב להיות חופשי לבטא את עצמו ואת הרגישויות הפנימיות ביותר שלו, בשפתו הוא ובאמצעות הכלים התרבותיים שלו. כל עם זכאי לעצב את תוכנית החיים הקיבוצית שלו לפי בחירתו. בחירה זו, יש לה משמעות חיובית ושלילית כאחד: חיובית – באשר תובעת היא שהלאום ייקבע את גורלו בכוחותיו הוא בלבד; שלילית – באשר תובעת היא שחיי הקיבוציים של הלאום לא ייקבעו על-ידי שום גורם זר. כ"גורם זר" יכול להיתפש לא רק שלטון אימפריאלי אלא גם שלטון כפוי, דיקטטורי, שאינו נבחר בבחירות חופשיות על ידי ציבור האזרחים עצמו. הלאומיות, במשמעותה העמוקה יותר, תובעת אפוא שחרור מאימפריאליזם ומרוכנות כאחת. השלטון צריך שיהיה שלטון עצמי, מוסכם, נבחר וכפוף לביקורת ציבורית. זו משמעותה הדמוקרטית והליברלית של הלאומיות.

מבחינה זו הלאומיות היא תנועה ליברלית-חילונית, באשר אינה מוכנה להשלים עם שלטון רודני כלשהו, המצדיק את קיומו בבחירה שאינה של הלאום עצמו. הרעיון המונרכי של שלטון בחסד האל, נתפש כפיקציה משפטית, שנועדה להסוות את העובדה, שהבחירה

בידי האל באה לביטוי ביתרון של כוח, הנחזה כזכות. המונרכיה הייתה כרוכה תמיד בתפישה דתית כזו או אחרת. הדמוקרטיה, לעומת זאת, היא חילונית ורציונלית. האופי המוסרי של הלאומיות חייב להתגלם ביחסי אנוש יום-יומיים, המעוצבים על-ידי מוסדות לאומיים. לאומים, שמהם נמנע לגלם את רצונותיהם באמצעות מוסדות פוליטיים ריבוניים, הם קולקטיבים נכים.

הלאומיות המודרנית היא, לפחות מבחינה עקרונית, הרחבה של העקרונות הדמוקרטיים-ליברליים לעבר הקהילייה הבינלאומית. את הסיסמה הדמוקרטית "חירות, שוויון, אחווה" אפשר להחיל גם היחסים הבינלאומיים. כשם שהדמוקרטיה הליברלית מכירה בזכותם של יחידים להשמיע קולם בחופשיות במסגרת הקהילייה הלאומית – כך גם הדמוקרטיה הבינלאומית מכירה בזכות הלאומים להשמיע קולם בחופשיות בקהיליית העמים. כשם שהדמוקרטיה הליברלית מכירה בזכות לשוויון אזרחי – כך גם הדמוקרטיה הבינלאומית מכירה בזכויות העמים לשוויון במשפט הבינלאומי. כשם שהדמוקרטיה הליברלית שואפת לאחווה אזרחית – כך גם הדמוקרטיה הבינלאומית שואפת לאחווה בינלאומית.

המשפט הבינלאומי והשלום

האתוס הבינלאומי תובע להכיר בייחודו של כל לאום ולאום – ייחוד המקנה לו את הזכות להתבדלות ולהתכנסות בטריטוריה הלאומית שלו. מקורה של התביעה לייחוד לאומי הוא במבנה הפסיכולוגי של בני האדם, התובעים הכרה לא רק בזהותם הפרטית הייחודית, אלא אף בזהותם הקיבוצית הייחודית. הצורך בזהות עצמית, פרטית וקיבוצית כאחד, הוא כה עמוק, עד שלעיתים מוכנים בני האדם להיהרג בהגנה על זהויות אלה. בתחרות בין ההישרדות הפיזית לרוחנית, מעדיפים אנו לא אחת את האחרונה על פני הראשונה, מה שמעיד יותר מכל על הפשטנות שבתפישה המטריאליסטית. האדם, בתור פרט יחיד, מעצב את זהותו הפרטית על ידי השוואה לזולתו.

האדם, בתור יצור חברתי, מעצב את זהותו הקיבוצית על ידי השוואת קבוצתו לקבוצות אחרות.

הלאומיות מעמידה את הייחוד והחירות כאידיאלים המרכזיים שלה. עקב אכילס של הלאומיות הוא חיזוקן של תביעות הייחוד והתבדלות על חשבון האחדות וההתחברות. כאשר מופר האיזון הדק בין שני ערכי-יסוד אלה, עלולה החברה הבינלאומית לגלוש במהירות לאנרכיה הרסנית ולמלחמות בלתי פוסקות. כדי לתת מענה הולם לחשש מפני אנרכיה הוטלו על מדינות הלאום שתי הגבלות: (א) עליהן לכוון בתוכן משטר דמוקרטי-ליברלי; (ב) עליהן להכיר בשלטון החוק הבינלאומי ובעליונותו על פני המשפט הפנימי.

על הקשר בין דמוקרטיה ליברלית לבין יחסי שלום בינלאומיים, עמד לראשונה עמנואל קנט בספרו "לשלום הנצחי". טענתו הייתה, שמלחמות הן הרפתקאות של מלכים ונסיכים, השופכים את דמם של פשוטי-העם, בשר התותחים. אם רק יתמרד בשר התותחים וימנע משליטיו לצאת למלחמות, כי אז יפסקו המלחמות ויחל עידן של שלום נצחי.

על פי תפישה זו, הדמוקרטיה נתפשת לא רק כמכשיר לביטוי עצמי של העם, אלא גם כמנוף לכינון יחסי שלום בין העמים. משמעות הדבר, שיש קשר ברור בין המבנה הפוליטי של המדינה להתנהגותה כלפי פנים וחוץ כאחד. מדינות המאופיינות על-ידי משטר חוקתי-ליברלי, הן שוחרות שלום כלפי חוץ ופנים כאחד. לעומתן, מדינות המאופיינות על-ידי משטר עריצות, הן תוקפניות במהותן, כלפי חוץ ופנים כאחד. מדינות בעלות משטר חוקתי מאמצות את המשפט הבינלאומי מרצונן, כדבר מובן מאליו, בשל המגבלות המוטלות על השימוש באלימות על-פי חוקתן הפנימית. לפיכך, כלפי מדינות חוקתיות, אין צורך בהפעלת כוח חיצוני כדי להבטיח שלא יפרו את השלום והביטחון הבינלאומיים. לעומת זאת, מדינות רודניות עשויות לכבד את המשפט הבינלאומי רק כתוצאה מהרתעה חיצונית מספקת, מיראת הסנקציות שיוטלו עליהן על-ידי כוח חיצוני.

הניסיון המצטבר של המאה ה-20 אישר הנחות אלו. את המלחמות במאה שחלפה יזמו תמיד משטרי עריצות, ואף לא פעם אחת משטרים דמוקרטיים. המדינות הדמוקרטיות היו תמיד בצד המתגונן, ולא בצד התוקפן. כמו כן, בין מדינות דמוקרטיות לא התחוללה אפילו מלחמה אחת, הגם שלא פעם נמצאו מדינות דמוקרטיות בסכסוכים חריפים ביניהן.

הדמוקרטיות הגדולות, ארה"ב ואנגליה, הן גם אלו שיזמו את הארגונים הבינלאומיים והמשפט הבינלאומי למיסוד השלום. חבר הלאומים, ולאחר מכן האו"ם, קשרו בין דמוקרטיה ושלום. מבחנה הסופי של כל שיטה משפטית הוא בכושר האכיפה שלה. אך המפתח איננו דווקא באכיפתה האלימה, אלא בהפנמת הנורמות שלה מתוך רצון והסכמה. כל שיטת משפט היא אפקטיבית רק אם הרוב מוכן לציית לה מרצון. יש גבול למה שניתן לעשות בכוח. לכן את מקומה של ההרתעה הצבאית, החיצונית, צריכים לתפוס מנגנונים של בלמים פנימיים. בלמים אלו מספקים המוסדות הדמוקרטיים. הדמוקרטיה היא צורת משטר, שבה משמשים בלמים פנימיים כתחליף לבלמים החיצוניים. ההצבעה בקלפי משמשת ככוח הרתעה פנימי כלפי השלטון, ממש כשם שהרתעה צבאית פועלת עליו מבחוץ.

ביקום האנושי, כתפישתו על ידי המשפט הבינלאומי, לא קיים מרכז כוח אחד, אלא מתקיימים מרכזי כוח רבים, כמספר הטריטוריות הלאומיות. כמו כן, אין מדינה ריבונית אחת עליונה – אלא מספר רב של מדינות ריבוניות, שגבול ריבונותן הוא ריבונות זולתן. יחסיותה של הריבונות נגזרת מאופיו של המשפט הבינלאומי, אשר בו שום זכות אינה זכות מוחלטת, אלא זכות יחסית בלבד, למעט הזכות המוחלטת לשלום ולביטחון (הזכות לחיים בלא פחד). בין המרכזים המדיניים השונים מתקיימים יחסים מורכבים ומגוונים, על בסיס של שוויון והסכמה, ולא של אפליה וכפיפות, שהם יחסים אימפריאליים. היחסים בין המרכזים השונים מוסדרים על ידי המשפט הבינלאומי, שהוא יציר כפם. זוהי כפיפות לשלטון החוק הבינלאומי, הדומה

לכפיפות האזרחית במדינה דמוקרטית לשלטון החוק המדינתי. החוקים שולטים בנו, לא בני אדם או עמים אחרים.

שחרור המזרח התיכון ממורשתו האימפריאלית

לא הכיבוש הישראלי המדומה ביש"ע הוא הבעיה – אלא הכיבוש הערבי-מוסלמי של הארץ ואף של שאר ארצות המזרח התיכון. כיבוש זה לא היה טריטוריאלי בלבד, אלא אף תודעתי וזהותי. האימפריות הערביות-מוסלמיות התפרקו אומנם מזמן, אך מורשתן ממשיכה להתקיים בתודעה הפוליטית של עמי האזור והיא המעצבת את זהותם הפוליטית – ומכאן נובעות בעיות היסוד של המזרח התיכון כולו, לרבות אלו של ארץ ישראל. מורשה תרבותית זו מסבירה לא רק את הפיגור המדעי-טכנולוגי-כלכלי של עמי האזור, אלא אף את הפיגור הפוליטי-חברתי שלהם, שהוא הפיגור החשוב באמת.

מורשה זו היא המונעת מעמי האזור לפתח את זהותם הטריטוריאלי המודרנית, ובדרך זו להשתלב במשפחת העמים המודרנית. מורשה אימפריאלית זו היא שמסבירה את **מרוץ החימוש** המטורף במזרח התיכון, מרוץ שאין לו אח ותקדים בזירות אחרות בעולם. מרוץ זה מתורץ בדרך כלל על ידי הרצון להבטיח את מאזן הכוחות במאבק נגד ישראל – אך למעשה מניעה אותו התחרות על השליטה במרחב המזרח תיכוני, שאותה מובילות החזקות שבמדינות האזור: מצרים, סוריה, עיראק ואירן. כל אחת ממדינות אלה שואפת להשתלט על שכנותיה החלשות יותר (כשהדוגמאות הבולטות ביותר הן כיבוש לבנון על ידי סוריה וכיבוש כווית על ידי עיראק), וזאת כקרב קפיצה לכיבושים נוספים.

מורשה אימפריאלית זו היא אף שמסבירה את אופיים הרודני של המשטרים במדינות האזור. חרף כל ההבדלים ביניהן (חלקן מונרכיות, חלקן רפובליקות), המכנה המשותף לכולן הוא היותן בעלות משטרי עריצות. בכולן כאחת, לא רק שאין הפרדה בין הדת

למדינה – אלא אף שבחלקן (אירן וסעודיה) שולט הדין האסלאמי ("השריעה") זה מכבר, ובשאר המדינות צוברות התנועות הדתיות תנופה, המאיימת על המשך קיומם של משטרים אלה. כתוצאה מכך, לא מסוגלות הן ליצור חברה אזרחית חופשית ופתוחה, שהיא הבסיס לדמוקרטיה הליברלית.

מורשה אימפריאלית זו מסבירה אף את תרבות השקר שהתפתחה בקרב עמי האזור. כיוון שמתקשים הם להסתגל למציאות המודרנית, חייבים הם כל הזמן לשקר את עצמם, להמציא תירוצים שיתנו צידוק למצבם העגום. קיומה של ישראל נתפש כצידוק האולטימטיבי למצב אליו נקלעו, כמקור הבלעדי לכל צרותיהם לקשייהם.

מדינת ישראל אכן מעוררת התנגדות עצומה בקרב עמי האזור, בשקפה את השפל אליו נקלעו בעת החדשה. תקומת ישראל בארצו מערערת מן היסוד את התפישה האימפריאלית של האסלאם ואף את הטענה בדבר עליונותו על פני דתות אחרות. ריבונות ישראלית על הארץ, שבה המוסלמים הם בני חסות של היהודים, נתפשת ככפירה באחד מעיקרי האסלאם, הקובע כי על היהודים נגזר להיות בני חסות של המוסלמים ("דימים"), ולא להפך. תקומת ישראל בארצו נתפשת כמי שמגלגלת את גלגלי ההיסטוריה לאחור, ובכך מעמידה בספק את עליונותו של האסלאם על פני היהדות והנצרות כאחד.

התרבות הפוליטית האימפריאלית של האסלאם שיקפה את השלב האימפריאלי בהיסטוריה האנושית, ובתור שכזו הייתה היא לגיטימית לשעתה. ואולם, משעה שהאנושות החלה מעצבת סדר עולמי חדש – שבמרכזו מדינות-הלאום המודרניות והמשפט הבינלאומי המסדיר את היחסים ביניהן – הפכה תרבות פוליטית זו למיושנת ומפגרת, נטל שיש להשתחרר ממנו, אם רוצים עמי האזור להשתלב בקהילייה הבינלאומית המודרנית. המורשה האימפריאלית, שהותיר אחריו הכיבוש הערבי-מוסלמי, היא אפוא הבעיה – ולפיכך השחרור ממנה הוא גם המפתח לפתרון הבעיה.

מלחמת המפרץ חזקה את הזהות הטריטוריאלית באזור

מלחמת המפרץ חשפה לא רק את חולשתה של עיראק, אלא גם את חולשתו של האתוס הפן-ערבי, שקרא תגר על "הגבולות המלאכותיים, המבטרים את גופה של האומה הערבית הגדולה". התנגדותה של כוויית לסיפוח העיראקי הוכיחה מה כוחה של הזהות הטריטוריאלית, אפילו אין לה שורשים היסטוריים. התברר, כי גם יחידות פוליטיות, שנוסדו באופן מלאכותי, דוגמת כוויית, עשויות להצמיח קהילייה המתגבשת סביב קשר טריטוריאלי, והמוכנה להקריב את בניה לשם הגנה על שלמותה הטריטוריאלית. מאמציה של לבנון להשתחרר מחיבוק הדוב הסורי, אף הם מהווים הוכחה להתחזקות הזהות הטריטוריאלית באזור, שעה שעליה להתמודד עם האימפריאליזם של שכנתה.

האימפריאליזם הפן-ערבי

במשך עשרות שנים האפיל האימפריאליזם הפן-ערבי על מאמציהן של מדינות האזור לגבש את זהותן הטריטוריאלית. לפי האתוס הפן-ערבי, שהתגבש רק בשלהי המאה ה-19, אמורה הייתה ההשתייכות הלשונית-תרבותית לבוא במקומה של ההשתייכות הדתית המסורתית לקהילייה האסלאמית, אף שבפועל לא הצליחה היא לבדל עצמה מהזהות האסלאמית. הקראן נכתב בשפה הערבית ובאותיות ערביות, ובצורה זו אף הופץ בקרב עמי המזרח התיכון. כמעט כל התרבות שנוצרה בשפה הערבית היא דתית, באשר במסגרת הקהילייה האסלאמית לא ניתן היה ליצור אלא תרבות דתית. בהעדר הפרדה בין הקהילייה הדתית לבין הקהילייה הפוליטית, לא ניתן היה ליצור במזרח התיכון תרבות חילונית, בדומה לתרבות שנוצרה באירופה.

חרף ניסיונה להשתחרר מעומס המשמעויות הדתיות, לא הצליחה הזהות הערבית לבדל עצמה מהזהות האסלאמית, וסופה שנבלעה בתוכה. הפן-ערביות היא לא רק לאומיות מזויפת, מנקודת מבט מודרנית, אלא אף "דת מזויפת", מנקודת מבט פונדמנטליסטית,

ובתור שכזו סופה להיעלם. כל הניסיונות, להגדיר זהות זו בלא מרכיביה הדתיים, נכשלו עד כה. הפרדה מעין זו נתקלת במחסומים פסיכולוגיים עצומים. מושג הערביות אינו יכול שלא להבליע בתוכו גם את ההשתייכות לקהיליית האסלאם האימפריאלית, כפי שניתן ללמוד מדבריו של סר המילטון גיב:

ערבים הם כל מי שלידם העובדה המרכזית בהיסטוריה היא שליחותו של מוחמד וזיכרון האימפריה הערבית, ומי שבנוסף על כך משמרים את הלשון הערבית ואת מורשתה התרבותית כנכס משותף.²⁴

הגדרה זו של הזהות הערבית המודרנית משקפת מכלול של זהויות שלא ניתן להפריד ביניהן: זהות אימפריאלית ("זיכרון האימפריה הערבית"); זהות דתית-פוליטית ("שליחותו של מוחמד"); זהות לשונית-תרבותית ("משמרים את הלשון הערבית ואת מורשתה התרבותית כנכס משותף"). הגדרה זו יש בה כדי ללמד אותנו לא רק מה שיש בזהות הערבית המודרנית, אלא גם מה שאין בה. הגדרה זו היא אימפריאלית, דתית-פוליטית ולשונית-תרבותית – אך לא טריטוריאלית-גנטית. להגדרה זו אין שום מקבילה בעולם המודרני, למעט אזו של הלאומנות הגנטית-תרבותית הפן-גרמנית, שהאתוס שלה היה אימפריאלי מובהק. ואולם, בהבדל משמעותי מהמודל הפן-גרמני, הערביות כלל אינה טוענת לשותפות גנטית, אלא ללשון ותרבות משותפות, ובמובלע – גם לדת משותפת.

משמעות הפן-ערביות היא אפוא סוג של נאמנות קיבוצית לא טריטוריאלית-גנטית אלא לשונית-תרבותית, הגולשת בלי משים לנאמנות בעלת אופי תרבותי-דתי. לזהות הערבית ולאתוס הנגזר ממנה אין, כאמור, שום תקדים בעולם המודרני, למעט אולי זה של הפן-גרמניות, שהולידה את המפלצת הנאצית. התביעה לנאמנות קיבוצית כלל ערבית, היא סוג של אימפריאליזם חדש, היונק את השראתו מזיכרונות היסטוריים הקשורים בח'ליפות המוסלמית הראשונה, ששליטיה היו ממוצא ערבי. רק מעטים בקרב העמים

דוברי הערבית מודעים למשמעות האימפריאלית של מושג קיבוצי זה, אחרת לא היו נותנים לו את תמיכתם.

אופייה האימפריאלי של הזהות הערבית המודרנית משתקף בעובדה, שלעם הערבי אין ארץ אחת בלבד ("ארץ ערב"), כמו לשאר העמים המודרניים, אלא מספר רב של ארצות, כפי בא הדבר לביטוי במונחים "ארצות ערב", "מדינות ערב" ו"עמי ערב", **בלשון רבים** ולא בלשון יחיד. גם המונח "העולם הערבי" משקף זהות אימפריאלית באשר אין לו שום מקבילה אצל יתר העמים המודרניים. הרטוריקה הפן-ערבית מסרבת בתוקף להכיר בקיומן של ארצות נפרדות, ארצות שלהן שמות משל עצמן, המולידות עמים נפרדים. ישנה רק אומה אחת, **האומה הערבית הגדולה**, שגבולותיה אינם מוגדרים למעשה, ואשר משתרעת על פני שטחים עצומים, מן המפרץ הפרסי ועד האוקיינוס האטלנטי.

תחילה שימשה מצרים, בהנהגת נאצר, כמוקד של האתוס הפן-ערבי. לאחר מכן, החלו סוריה של חאפז אסד (שדגלה ב"סוריה רבתי") ועיראק של סדאם חוסין (שדגלה בחידוש האימפריה הבבלית או העבסית) לשמש מוקד של האתוס הפן-ערבי. אתוס זה הגיע לקיצו במלחמת המפרץ, אפילו לא התקבלה הודעה רשמית על מותו. כיום לא קיימת עוד שום מדינה באזור שבכוחה לממש אתוס זה.

האימפריאליזם הפן-אסלאמי

היום תופס האימפריאליזם האסלאמי בהנהגת אירן את מקומו של האימפריאליזם הפן-ערבי. אימפריאליזם זה מסוכן אף יותר מקודמו, לא רק בגלל העובדה שהוא מונהג על ידי מעצמה אזורית של ממש, אלא גם בשל עוצמתו של האתוס הפן-אסלאמי. אתוס זה, להבדיל מהאתוס הפן-ערבי, שואב את השראתו מההיסטוריה ארוכת השנים של המזרח התיכון, שבה שלטה הזהות האסלאמית באופן מוחלט, עד למפגש עם המערב בראשית המאה ה-19. הזהות האסלאמית היא זהות אוטנטית, ומכאן יתרונה על פני כל זהות חליפית.

האתוס הפן-אסלאמי מקשה על מדינות האזור לגבש את זהותן הטריטוריאלית אף יותר מהאתוס הפן-ערבי. זהות טריטוריאלית היא המצאה מערבית, שאין לה מקבילה כלשהי במסורת האסלאמית. מסורת זו רואה בכל זהות נפרדת, על בסיס טריטוריאלי, אתני או גנטי – משום כפירה במהותה של הזהות הקיבוצית היחידה שהיא לגיטימית: הזהות האסלאמית של קהיליית האסלאם ("אומת אל איסלאם"). קהילייה זו, שהביטוי הפוליטי הלגיטימי שלה הוא "הח'ליפות", היא אימפריה דתית-פוליטית שאין לה למעשה גבולות, למעט אלה שמציבים לה כוחות חזקים ממנה או שקולים לה, גבולות שהם לעולם זמניים. לכן, עקרונית לפחות, לא יבואו תביעותיה הטריטוריאליות של קהיליית האסלאם על סיפוקם, אלא משזו תכבוש את העולם כולו.

אירן היא מעצמה אזורית בעלת עוצמה ממשית, שלה היסטוריה אימפריאלית ארוכת שנים. למן ראשיתה הייתה אירן לאחת מהחזקות שבאימפריות המזרח תיכוניות. אירן הייתה המעצמה השלטת באזור עד כיבושו של אלכסנדר הגדול. לאחר מכן המשיכה היא לשלוט ברציפות על חלקים שונים של המזרח התיכון, אך שידעה חילופי דתות, שושלות וגבולות. בשל מיקומה הגיאופוליטי, גודל אוכלוסייתה ומשטרה התיאוקרטי הקיצוני – מאיימת היא היום על כל מדינות האזור. האפשרות, שהיא תרכוש נשק גרעיני, מאיימת היום לא רק על קיומה של ישראל, אלא אף על קיומן של מדינות נוספות באזור.

על המערב לחזק את הזהויות הטריטוריאליות במזרח התיכון

הדרך היחידה להתמודד עם האיום האירני היא לחזק את זהותן הטריטוריאלית הנפרדת של מדינות האזור. להסדרים הטריטוריאלים שנוצרו באזור, שנראו תחילה מלאכותיים במידה רבה, יש דינמיקה דומה לזו שבשאר מדינות העולם השלישי. מה שנתפש בתחילה כזהות מלאכותית, שנכפתה על ידי מעצמות המערב, הופך בהדרגה

היות מוקד לנאמנות חדשה. החלוקה הטריטוריאלית ליחידות נבדלות, מקנה זהות קיבוצית חדשה, טריטוריאלית-לאומית, ששרידותה תלויה באקלים הפוליטי והרוחני השורר במרחב.

האינטרסים המקומיים הולכים ומתחזקים, ובד בבד הולכות ומתחזקות באזור הזהויות הטריטוריאליות, אפילו חסרים לחלקן שורשים היסטוריים ואתניים. כבשאר חלקי העולם, גם במזרח התיכון, אין עוד צידוק לתנועות פוליטיות אימפריאליות, אפילו יש להן שורשים היסטוריים עמוקים. השאלה, באיזו מידה יצליחו מדינות האזור לבסס את זהותן הטריטוריאלית, תלויה לא רק במה שהן יעשו, אלא אף במדיניות שינקטו כלפיהן מדינות המרחב הצפוני המתועש, ובראשן ארה"ב. מדינות האזור עשויות לחזק את זהותן הטריטוריאלית-לאומית, רק אם יזכו לתמיכה בינלאומית רחבה – שתעודד זהויות טריטוריאליות אלה, כנגד אותם גורמים אימפריאליים באזור החותרים לטשטש זהויות אלו. אלמלא התערבותה של ארה"ב באזור, היו כוויית ולבנון נבלעות זה מכבר בקרבן של שכנותיהן החזקות מהן, בלי להותיר אחריהן כל זכר.

הערבים האמיתיים הם תושבי ארץ ערב

חיזוק הזהות הטריטוריאלית במזרח התיכון הוא אפוא הצעד החשוב ביותר לא רק לכינון יחסי שלום, אלא אף לעצוב תרבות שלום באזור. חיזוק הזהות הטריטוריאלית מותנה בהכרה במכלול ההבדלים הקיימים בין עמי האזור, לרבות ההבדלים הלשוניים, ובהדגשת הבדלים אלה. בהקשר זה עשויים אנו להיות מופתעים כשנגלה, כי אף שכלפי חוץ מצהירים עמי האזור על אחדות זהותם הכלל ערבית, הרי שבשיח המתנהל בתוכם פנימה, מודעים הם היטב להבדלים שביניהם. אף שהתקשורת הערבית מנסה לטשטש הבדלים אלה (שהרי היא עצמה מותנית באחידות השפה והתרבות) – הרי שניתן להבחין בהם, אם רק מצליחים לחדור את מסך הברזל שהקימה

תקשורת זו, במטרה למנוע משאר העולם לעמוד על היחסים האמיתיים השוררים בין עמי האזור השונים.

בארץ ערב האמיתית ("חצי-האי ערב") מתמזגת הזהות הערבית הטריטוריאלית-גנטית המקורית עם הזהות הערבית-מוסלמית הלשונית-תרבותית-דתית, שנרכשה מאוחר יותר. התמזגות טוטלית זו של הזהויות השונות באישיות קיבוצית אחת, היא המקנה לתושבי ארץ ערב תחושה של עליונות לגבי שאר עמי האזור. בעוד שאת עצמם תופשים הם כ"ערבים האמיתיים", כעם הנבחר, הרי שאת "אחיהם" ללשון, לתרבות ולדת – תופשים הם כעותק דהוי של הערביות האמיתית. הם המקור – ואילו כל השאר הם העתקים מזויפים בלבד. הם אינם מכירים כלל בערביות הפלשתינים, כשם שאינם מכירים בערביות של המצרים, הסורים, העיראקים, הלבנונים ושל כל שאר העמים דוברי הערבית באזור. הערבים האמיתיים, שבשפה הערבית מכונים "בְּדוּאִים" (מלשון "בְּדִיָּה", היינו, "ארץ המדבר"), מקפידים עד היום לשמור על זהותם על ידי הלבוש הערבי המסורתי ובמידה מסוימת אף על ידי אורח החיים המסורתי – ובכך מבדלים הם את עצמם משאר העמים דוברי הערבית, שאימצו את התרבות המערבית בלבוש ובאורח החיים.

ההבחנה בין "ערבים" לבין "עמים דוברי ערבית"

ההבחנה בין הזהויות השונות המגולמות בזהות הערבית המודרנית היא המפתח להבנת הכשל שבתפישה המקובלת הרואה בכל עמי המזרח התיכון עם אחד – האומה הערבית הגדולה – ולא לאומים רבים. אם ברצוננו לחזק את הזהות הטריטוריאלית של עמי האזור, עלינו לבצע קודם לכל הבחנה ברורה בין "ערבים" לבין "עמים דוברי ערבית". כ"ערבים" ייחשבו מעתה רק אותם בני אדם, שזהותם הטריטוריאלית-גנטית היא ערבית – בדומה לאנגלים, לצרפתים, לגרמנים ולכל יתר עמי העולם. לעומת זאת, כ"עמים דוברי ערבית" ייחשבו כל יתר תושבי המזרח התיכון, שארצותיהם אינן ערביות

ושהם אינם ערבים מבחינה גנטית, אך משתייכים למעגל התרבות של השפה הערבית, בדומה למעגל התרבות אליו משתייכים ה"עמים דוברי הספרדית" באמריקה הלטינית, או ל"עמים דוברי האנגלית" באמריקה הצפונית, בדרום אפריקה ובאוסטרליה.

הערביות במובנה הטריטוריאלי-גנטי היא זהות עתיקת יומין, ואפשר להתחקות על עקבותיה עד לראשית האלף הראשון לפני הספירה. לעומת זאת הערביות הלשונית-תרבותית צעירה הרבה יותר. ראשיתה רק במאה ה-7 לספירה, עם כיבושיהם של הערבים את המזרח התיכון כולו. הערביות הטריטוריאלי-גנטית היא אפוא זהות לאומית אמיתית, ובתור שכזו יכולה היא לשמש גם כזהות לאומית מודרנית. לעומת זאת, הערביות הלשונית-תרבותית של שאר עמי המזרח התיכון היא זהות כפויה ואנטי-לאומית, ובתור שכזו נדרש מהם להשתחרר ממנה, כדי לרכוש זהות טריטוריאלי מודרנית. זוהי אפוא מהפכת הזהות שאותה נדרשים עמי האזור לעבור (פרט לתושבי ארץ ערב). כל אחד מעמי האזור הלא-ערביים צריך להחליט בעצמו, איזה משקל מוכן הוא לתת לזהות הערבית-מוסלמית במכלול זהותו הלאומית. הערביות והאסלאמיות אמורות להפוך לזהויות תרבותיות בלבד, בלי לעגן אותן בזהות הפוליטית.

גיבוש שפות-כתב לאומיות נפרדות הוא ללא ספק החשוב שבצעדים שעל עמי האזור לנקוט. שפת-כתב לאומית היא המפתח לא רק לרכישת זהות פוליטית נפרדת, אלא אף להתפתחות חברתית, מדעית וטכנולוגית, כפי שניתן ללמוד מהתקדים האירופי. רק כשתופנם אצלם ההבחנה בין "העם הערבי" לבין "העמים דוברי הערבית", יצליחו עמי האזור לחולל את המעבר מחברת ימי הביניים, שבה הם נמצאים, לחברה המודרנית, שבה חיים שאר עמי העולם. מעבר זה אף יאפשר לעמי האזור לצמצם בהדרגה את לא רק את הפער הפוליטי אלא גם את הפער הטכנולוגי-כלכלי, שנוצר ביניהם לבין שאר העולם. יתכן מאוד, שגיבוש שפות-כתב לאומיות באזור ייצור

מצב שבו שפת-העל הערבית הספרותית לא תהיה עוד שפה מדוברת, אלא רק שפה היסטורית דוגמת השפה הלטינית היום

גיבוש זהויות טריטוריאליות נפרדות הוא גם המפתח לעיצוב מערכת יחסים חדשה, לא רק בין עמי האזור לבין עצמם, אלא אף ביניהם לבין האומה הישראלית ואף לשאר העולם. ההכרה באופייה התרבותי בלבד של הזהות הערבית-מוסלמית בקרב העמים דוברי הערבית – תאפשר אף לנו, הישראלים, להשתחרר מהתפישה האימפריאלית המוטעית שנצרכה בתודעתנו, לפיה קיימת "אומה ערבית גדולה", שישראל מהווה נטע זר בתוכה.

בראשית תקופת האסלאם אכן התקיימה "אומה ערבית גדולה" (הח'ליפות) אך זו התפרקה מזמן, וכל ניסיונות התנועה הפן-ערבית המודרנית להחיותה, נכשלו. היום, משעה שהמזרח התיכון מתפרק למרכיביו השונים, ללאומים רבים בעלי זהות ייחודית נפרדת, גם ישראל עשויה שלא להיחשב עוד כנטע זר, אלא כקול ייחודי נוסף במקהלה המזרח תיכונית.

המפץ המזרח תיכוני

חיזוק הזהות הטריטוריאלית של עמי המזרח התיכון עשוי אפוא לא רק לפגוע קשה באתוס הפן-ערבי, אלא אף להציב סכר בפני התפשטות האימפריאליזם האסלאמי בהנהגת אירן, שהוא היום לא רק האויב מספר אחד של ישראל, אלא אף של שאר מדינות האזור. התעוררות לאומית אמיתית באזור, מעין "אביב עמים" מזרח תיכוני, עשוי לשים קץ לאחד מאחרוני הדינוזאורים שנותרו עדיין בעולם, כדי לאפשר לעמים קטנים יותר ומרשימים פחות, אך בעלי כושר הסתגלות מופלג ומגוון, לתפוס את מקומו. בסופו של יום עשויה אז המפה המזרח תיכונית להיראות דומה יותר למפה האירופית של היום – הפלורליסטית, הליברלית, הדמוקרטית ושוחרת השלום.

כתוצאה מטרנספורמציה מזרח תיכונית כוללת, עשויות להשתנות מיסודן כל הנחות היסוד המזינות את הסכסוכים באזור, לרבות

ובמיוחד את הסכסוך בין ישראל למרחב הערבי-מוסלמי. אם רק יופנמו השפה והנורמה המודרניות, יתחולל המפץ הגדול באמת בזירה המזרח תיכונית, מפץ שייברא עולם חדש. אם כך יקרה, כי אז תשתנה בבת אחת מפת המושגים שהייתה לטבע שני שלנו. במקום המושגים האימפריאליים כגון "העולם הערבי-מוסלמי", "האומה הערבית הגדולה", "ארצות ערב", "מדינות ערב", "עמי ערב" וכד' – יבואו מושגים טריטוריאליים כגון "ארץ מצרים", "המדינה המצרית", "העם המצרי", "השפה המצרית" וכד'. כך במצרים וכך גם בשאר עמי האזור.

מצרים, שלה הזהות הטריטוריאלית המגובשת ביותר, עשויה להוביל מהלך זה. בעקבותיה ילכו גם יתר עמי האזור, שגיבוש זהותם הלאומית בעייתי יותר. מכל מקום, שוב לא נידרש עוד לצבוע את המפה המזרח תיכונית בצבע ערבי-מוסלמי דהוי ואחיד, אלא נוכל להבחין בצבעים חזקים רבים, בדומה לשאר חלקי העולם – כל אומה והצבע המיוחד שלה. לא עוד קול ערבי אחיד וחד גוני – אלא כל עם והקול המיוחד שלו.

באקלים פוליטי חדש זה ניתן יהיה אף לכוון משטרים דמוקרטיים באזור, משטרים שהם תנאי לגיבוש הזהות הלאומית של עמי האזור. מדינות האזור יתעסקו אז בבעיותיהן הפנימיות, והחזקות שבהן לא ישאפו עוד להשתלט על שכנותיהן החלשות יותר. מרוץ החמוש המטורף ייפסק בהדרגה ומשאבים רבים יותר יופנו לשימושים אזרחיים. המשפט הבינלאומי יסדיר אז לא רק את היחסים בין ישראל לשאר מדינות האזור, אלא אף את היחסים ביניהן לבין עצמן. והחשוב מכל – את מקומה של תרבות השקר תתפוס **תרבות האמת**, שהיא הבסיס ל**תרבות שלום**. לכשזה יקרה, לא יהיה עוד צורך בהסכמי שלום (הסכמים שהם, כאמור, לא רלוונטיים ואף בלתי חוקיים על פי המשפט הבינלאומי) – אלא לכל היותר בהסכמי סחר ותרבות, כפי שמקובל ביחסים הבינלאומיים בשאר חלקי העולם.

ישראל תיתפש אז לא כנטל, אלא כנכס – כמנוע של "המזרח התיכון החדש".

באקלים פוליטי מעין זה תוכל אף ארץ ישראל לגבש סוף-סוף את זהותה הלאומית באין מפריע. ישראל לא תיתפש אז כ"נטע זר בלב האומה הערבית ו/או המוסלמית", אלא כעוד אחד מעצי היער במזרח התיכון, כעוד קול במקהלה המזרח תיכונית. קולה של ישראל יהי לבטח העשיר שבקולות אלה, בהיותו צירוף של קולות רבים, לרבות קולה של עדת דוברי הערבית הישראלים.

מהפכת זהות היא אפוא המפתח לשינוי טוטלי של מערכות יחסים באזור כולו – ולא רק בזירה הארץ ישראלית. כתוצאה ממהפכת זהות עשויה כל המערכת הפוליטית, הכלכלית, החברתית, התרבותית והאידיאולוגית לפשוט את צורתה הישנה וללבוש צורה חדשה. מהפכה בסדר גודל כזה אינה מתחוללת כתוצאה ממלחמות או מהסדרים דיפלומטיים הבאים בעקבותיהן, אלא אך ורק כתולדה של טרנספורמציה נפשית, שהיא הפרי של שינוי ברגש ובתודעה הקיבוציים.

אם ברצוננו לקדם יוזמת שלום אמיתית, עלינו לחדול לחשוב במונחים של החלופות הקיימות, ולאמץ במקומן דפוסי-חשיבה חדשים ורדיקליים יותר. כינון תרבות שלום מותנה בתהליך של יצירת חברה חדשה, אזורית, דמוקרטית ושוחרת-שלום, שתחליף בהדרגה את החברה הנוכחית, האימפריאלית הרודנית ועושת-המלחמה. הסכמי-שלום והסדרים דו-צדדיים ואף רב-צדדיים, יהיו אלה מנוסחים באופן משפטי היטב ככל שיהיו, לא יחזיקו מעמד זמן רב, כל עוד לא יעוגנו בתהליכים פוליטיים-חברתיים-כלכליים מהפכניים ומרחיקי-לכת, דוגמת אלו המתרחשים במרחב הצפוני המתועש, מאז תום מלחמת-העולם השנייה.

אין שום קיצור-דרך מן המזרח-התיכון הישן - אזור סוער, לא יציב, לא ליברלי ורווי איבות עמוקות ביותר - אל המזרח התיכון החדש, שוחר-השלום. לפיכך כל תוכנית שלום אמיתית צריך שתכלול

בתוכה לא רק חזון מדיני מעורפל, אלא גם מרכיב חזק של הדרגתיות וירידה לפרטים הקטנים. רק בסופו של תהליך ממושך ומפרך, רצוף משברים ותסכולים ניתן יהיה לכונן "שלום אמת בר-קיימא במזרח-תיכון". לשם כך דרושה מהפכה בתחום התודעה, עוד בטרם ניגש ליישומה בעולם הגשמי, הממשי.

ואולם, אם חס וחלילה, לא תתחולל מהפכה זו, כי אז עלול האימפריאליזם האסלאמי להמשיך ולהתפשט במזרח התיכון ולחולל שורה של רעידות אדמה בסדר גודל שקשה לנו לתאר. על פי תיאוריית הדומינו, עלול ניצחון האסלאם באזור לאיים לא רק על ישראל, אלא אף על שאר מדינות המזרח התיכון, העלולות ליפול לידי בזו אחר זו. לכשזה יקרה, חס וחלילה, תתהדק טבעת המצור סביב ישראל על ידי קואליציה של מדינות פן-אסלאמיות, שיגייסו את כל כוחן כדי לפתור, הפעם באופן סופי באמת, את הבעיה היהודית.

מקורות:

-
- 1 **מ. דורמן (עורך)**, מחברות אלתרמן, תל אביב, תשמ"א ע' 60
 - 2 ראיין לעיתון ההולנדי **Trouw** מיום 31.3.1977
 - 3 שם
 - 4 **קארש אפרים**: ערפאת האיש ומלחמתו בישראל, אוניברסיטת בר אילן 2004 ע' 71-72
 - 5 שם, ע' 73
 - 6 שם, ע' 76
 - 7 שם, ע' 77
 - 8 שם, ע' 77
 - 9 שם, ע' 78
 - 10 שם, ע' 78
 - 11 שם, ע' 78
 - 12 שם, ע' 79

-
- 13 שם, ע' 79
- 14 שם, ע' 80-81
- 15 **העצני אליקים**, הבלוף הפלשתיני, מאמר באינטרנט, ערוץ 7
- 16 **שרון משה**, תהליכי חורבן ונומדיזציה בארץ ישראל תחת שלטון האיטלאם ע' 9
- 17 **בלקינד ישראל**, הערבים אשר בא"י; איפה הם עשרת השבטים? הוצאת חרמון 1969
- 18 **בן גוריון דוד**, לבידור מוצא הפלחים, הוצאת חרמון 1969
- 19 **אירנן אוהנה**, זכות השיבה – הונאה ערבית, האומה 141, 2000 35
- 20 **כץ שמואל**, אדמת מדיבה, מציאות ודמיון בארץ ישראל, הוצאת קרני 1974 ע' 42
- 21 **אמיר אהרן**, שלום עברי לארץ מדיבה, אחרת, עיונים בנושאי עבר ועתיד, כרמל, ע' 23
- 22 **ידיעות אחרונות**, 22.5.05
- 23 **צימרמן בנט**, פער המיליון, האוכלוסייה הערבית בגדה המערבית וברצועת עזה אוני' ב"א
- 24 **לואיס ברנרד**, הערבים בהיסטוריה, הוצאת דביר 1995 ע' 14